

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2013. gada 17. janvārī*

Privilēģijas un imunitāte — Eiropas Parlamenta loceklis — Lēmums atcelt imunitāti — Ar deputāta pienākumiem nesaistīta darbība — Imunitātes atcelšanas procedūra — Lēmums neaizstāvēt privilēģijas un imunitāti — Intereses celt prasību zudums — Tiesvedības izbeigšana pirms sprieduma taisīšanas

Apvienotās lietas T-346/11 un T-347/11

Bruno Gollnisch, ar dzīvesvietu Limonestā [*Limonest*] (Francija), ko pārstāv *G. Dubois, avocat*,

prasītājs,

pret

Eiropas Parlamentu, ko pārstāv *R. Passos, D. Moore* un *K. Zejdová*, pārstāvji,

atbildētājs,

pirmkārt, par prasību atcelt lēmumu par prasītāja imunitātes atcelšanu, ko Parlaments pieņēmis 2011. gada 10. maijā, kā arī prasību atlīdzināt kaitējumu, kas viņam ar to nodarīts, un, otrkārt, par prasību atcelt lēmumu neaizstāvēt prasītāja imunitāti, ko Parlaments pieņēmis 2011. gada 10. maijā, kā arī par prasību atlīdzināt kaitējumu, kas viņam ar to nodarīts.

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Azizi [*J. Azizi*], tiesneši S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*] (referents) un M. Kančeva [*M. Kancheva*],

sekretāre K. Kristensena [*C. Kristensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 10. jūlija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

Protokols par privilēģijām un imunitāti

- 1 Protokola Nr. 7 par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā (OV 2010, C 83, 266. lpp.; turpmāk tekstā – “Protokols”) 8. pantā ir paredzēts:

“Attiecībā uz Eiropas Parlamenta locekļiem nevar veikt izmeklēšanas darbības, viņus aizturēt vai uzsākt tiesvedību sakarā ar viedokli, ko viņi pauduši, vai balsojumu, ko viņi veikuši, pildot pienākumus.”

- 2 Protokola 9. pantā ir noteikts:

“Eiropas Parlamenta sesijās tā locekļiem ir:

- a) savā valstī – imunitāte, ko piešķir attiecīgās valsts parlamenta locekļiem;
- b) visās citās dalībvalstīs – imunitāte attiecībā uz aizturēšanu un tiesvedību.

Imunitāte tāpat attiecas uz Eiropas Parlamenta locekļiem, kamēr viņi dodas uz Eiropas Parlamenta sanāksmes vietu un prom no tās.

Ja Eiropas Parlamenta loceklis aiztur pārkāpuma izdarīšanas laikā, viņš nevar atsaukties uz imunitāti un tā neliedz Eiropas Parlamentam izmantot tiesības kādam no tā locekļiem atņemt imunitāti.”

Parlamenta Reglaments

- 3 Atbilstoši vairākkārt grozītā Parlamenta Reglamenta (turpmāk tekstā – “Reglaments”), tā 2011. gada marta redakcijā (OV L 116, 1. lpp.), 3. panta 6. punkta otrajai daļai, kura *ratione temporis* piemērojama šai lietai:

“Ja dalībvalstu kompetentās iestādes uzsāk procedūru, kas var beigties ar deputāta pilnvaru atņemšanu, Parlamenta priekšsēdētājs prasa, lai viņu regulāri informē par procedūras virzību, un viņš nodod šo jautājumu [komitejai, kurai uzdots pārbaudīt pilnvaras], pēc kuras priekšlikuma Parlaments var paust nostāju šajā jautājumā.”

- 4 Reglamenta 5. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Deputāti izmanto privilēģijas un imunitāti atbilstoši [Protokolam].”

- 5 Reglamenta 6. pantā ir noteikts:

“1. Īstenojot savas pilnvaras attiecībā uz privilēģijām un imunitāti, Parlamenta mērķis ir pirmām kārtām saglabāt savu demokrātiskas likumdevējas asamblejas integritāti un nodrošināt deputātu neatkarību, viņiem veicot savus pienākumus.

2. Par visiem Parlamenta priekšsēdētājam adresētajiem dalībvalsts kompetentas iestādes pieprasījumiem atcelt deputāta imunitāti paziņo plenārsēdē, un tos nodod atbildīgajai komitejai.

3. Par visiem Parlamenta priekšsēdētājam adresētajiem deputātu vai bijušo deputātu pieprasījumiem aizstāvēt deputāta imunitāti un privilēģijas paziņo plenārsēdē, un tos nodod atbildīgajai komitejai.

[..]

4. Ja deputāts ir aizturēts vai viņam ir liegta pārvietošanās brīvība, acīm redzami pārkāpjot viņa privilēģijas un imunitāti, Parlamenta priekšsēdētājs pēc apspriešanās ar atbildīgās komitejas priekšsēdētāju un referentu var steidzamā kārtā uzņemties iniciatīvu apstiprināt attiecīgā deputāta privilēģijas un imunitāti. Par savu iniciatīvu Parlamenta priekšsēdētājs paziņo komitejai un informē Parlamentu.”

6 Reglamenta 7. pantā ir noteikts:

“1. Atbildīgā komiteja nekavējoties un iesniegšanas secībā izskata pieprasījumus atcelt vai aizstāvēt imunitāti un privilēģijas.

2. Atbildīgā komiteja iesniedz pamatota lēmuma priekšlikumu, kurā ir ieteikums pieņemt vai noraidīt pieprasījumu atcelt imunitāti vai aizstāvēt imunitāti un privilēģijas.

3. Komiteja var pieprasīt, lai attiecīgā iestāde tai iesniedz visu informāciju un skaidrojumus, ko tā uzskata par vajadzīgiem, lai izlemtu [lemtu] par imunitātes atcelšanu vai aizstāvēšanu. Attiecīgajam deputātam dod iespēju sniegt paskaidrojumus, un viņš var iesniegt tik daudz dokumentu vai cita veida rakstisku apliecinājumu, cik viņš uzskata par vajadzīgu. Viņu var pārstāvēt cits deputāts.

[..]

6. Privilēģiju vai imunitātes aizstāvēšanas gadījumos komiteja precizē, vai šie apstākļi rada administratīva vai citāda veida šķēršļus deputāta pārvietošanās brīvībai, viņam ierodoties Parlamenta sanāksmju vietā vai to atstājot, vai deputāta viedokļa paušanai vai balsošanai savu pienākumu pildīšanas laikā vai arī tie ir pielīdzināmi [Protokola] [9.] panta aspektiem, ko nenosaka attiecīgās dalībvalsts tiesību akti, un iesniedz atbildīgajai iestādei priekšlikumu izdarīt vajadzīgos secinājumus.

7. Komiteja var sniegt pamatotu atzinumu par attiecīgās iestādes kompetenci un par pieprasījuma pieņemamību, taču tā nekādā gadījumā neizsakās par deputāta vainīgumu vai nevainīgumu un par to, vai ir nepieciešama kriminālvajāšana par uzskatiem vai darbībām, kas deputātam piedēvēti, pat tad ne, ja pieprasījuma izskatīšana ļauj komitejai iegūt detalizētas ziņas par lietas materiāliem.

8. Komitejas ziņojumu iekļauj darba kārtības sākumā pirmajā sēdē pēc pieprasījuma iesniegšanas. Par lēmuma priekšlikumu vai priekšlikumiem grozījumus neiesniedz.

Debatēs min vienīgi tos apsvērumus, kuri liek pieņemt vai noraidīt katru priekšlikumu atcelt, saglabāt vai aizstāvēt privilēģiju vai imunitāti.

Neskarot 151. pantu, deputāts, par kura privilēģijām un imunitāti spriež, debatēs nepiedalās.

Par ziņojumā iekļauto lēmuma priekšlikumu vai priekšlikumiem balso uzreiz pēc debatēm.

Kad Parlaments šo jautājumu ir izskatījis, notiek balsošana par katru ziņojumā iekļauto priekšlikumu atsevišķi. Ja priekšlikumu noraida, uzskata, ka ir pieņemts pretējs lēmums.

9. Parlamenta pieņemto lēmumu Parlamenta priekšsēdētājs nekavējoties dara zināmu attiecīgajam deputātam un attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei un prasa informāciju par lietas virzību un par visiem no tās izrietošajiem tiesas lēmumiem. Tiklīdz Parlamenta priekšsēdētājs ir saņēmis šādu informāciju, viņš to paziņo Parlamentam tādā veidā, kādu uzskata par vispiemērotāko, vajadzības gadījumā – pēc apspriešanās ar atbildīgo komiteju.

[..]

11. Komiteja šos jautājumus risina un visus saņemtos dokumentus izskata, ievērojot visstingrākās konfidencialitātes prasības.

[..]”

7 Ievērojot Reglamenta 24. pantu:

“1. Priekšsēdētāju konferenci veido Parlamenta priekšsēdētājs un politisko grupu priekšsēdētāji. Politisko grupu priekšsēdētājus var pārstāvēt kāds cits viņu grupas loceklis.

2. Parlamenta priekšsēdētājs uzaicina vienu deputātu, kas pārstāv pie politiskajām grupām nepiederošos deputātus, piedalīties Priekšsēdētāju konferences sanāksmēs, kurās viņš piedalās bez balsstiesībām.

[..]”

8 Saskaņā ar Reglamenta 103. panta 4. punktu:

“Pieprasījumus saistībā ar imunitātes procedūru saskaņā ar 7. panta noteikumiem atbildīgā komiteja vienmēr izskata aiz slēgtām durvīm [slēgtā sēdē].”

9 Turklāt Reglamenta 138. pantā ir noteikts:

“1. Visus [..] nenormatīvo rezolūciju priekšlikumus, kas ir pieņemti komitejā, mazāk nekā vienai desmitajai daļai komitejas locekļu balsojot pret tiem, iekļauj Parlamenta darba kārtības projektā pieņemšanai bez grozījumiem.

Par šo jautājumu notiek viens balsojums, ja vien pirms galīgā darba kārtības projekta pieņemšanas politiskās grupas vai atsevišķi deputāti, kuri kopā pārstāv vienu desmito daļu no Parlamenta deputātiem, nav rakstiski prasījuši atļauju iesniegt grozījumus, un šādā gadījumā Parlamenta priekšsēdētājs nosaka grozījumu iesniegšanas termiņu.

2. Par jautājumiem, kas ir ierakstīti galīgajā darba kārtības projektā balsošanai bez grozījumiem, nenotiek debates, ja vien pēc Priekšsēdētāju konferences, politiskās grupas vai vismaz 40 deputātu pieprasījuma Parlaments, sesijas sākumā pieņemot darba kārtību, nenolemj citādi.

3. Gatavojot sesijas galīgo darba kārtības projektu, Priekšsēdētāju konference var ierosināt tajā iekļaut citus jautājumus bez grozījumiem un debatēm. Pieņemot darba kārtību, Parlaments šādus priekšlikumus nevar pieņemt, ja politiskā grupa vai vismaz 40 deputāti ir iesnieguši rakstiskus iebildumus vismaz vienu stundu pirms sesijas sākuma.

[..]”

10 Reglamenta 151. panta 1. punktā ir paredzēts:

“1. Deputātam, kurš lūdz vārdu, lai izteiktu personisku paziņojumu, to dod pēc tam, kad ir beigušās debates par izskatāmo darba kārtības jautājumu, vai tad, kad pieņem tās sēdes protokolu, uz kuru attiecas deputāta lūgums.

Runātājs izsakās nevis par lietas būtību, bet gan vienīgi atspēko debašu laikā par viņu izteiktās piezīmes [izteikumus] vai viedokļus, kurus viņam piedēvē, vai arī precizē savus iepriekšējos izteikumus [paziņojumus].”

Tiesvedības priekšvēsture

- 11 Prasītājs *Bruno Gollnisch* ir Eiropas Parlamenta deputāts un Ronas-Alpu [*Rhône-Alpes*] (Francija) reģionālais domnieks. Viņš ir arī grupas “Nacionālā fronte” [*groupe Front national*] priekšsēdētājs Ronas-Alpu reģiona Reģionālajā padomē.
- 12 2008. gada 3. oktobrī Ronas-Alpu reģiona grupa “Nacionālā fronte” uzrakstīja paziņojumu presei ar nosaukumu “Reģionam pašam sava “reģistrācijas kartišu lieta” – liekuļi ir sašutuši” [“Affaire des fiches” à la région: les Tartuffe s’insurgent”].
- 13 Minētais paziņojums bija uzrakstīts šādi:

“Ronas-Alpu reģions ir asi reaģējis uz vispārējas informācijas pieprasījumu attiecībā uz iespējamo lūgumu pielāgot darba laiku reliģisku apsvērumu dēļ esamību, ko būtu iesnieguši ierēdņi, kas nav kristieši. Dienesta ģenerāldirektors šo pieprasījumu vērtē kā “pretēju visiem republikāniskajiem principiem, kuri reglamentē civildienesta organizāciju un darbību mūsu valstī”. [Q. (Ronas-Alpu reģiona Reģionālās padomes priekšsēdētājs)] uzskata šo aptauju par principiāli šokējošu. Tas ir ļoti ērti un ļoti cēli, bet tas nozīmē pašreizējās īstenības neizpratni un visai īsu atmiņu. Šā brīža īstenības neizpratni, jo cilvēki, kas “atzīmē” gavēņa beigas (dienā, kuras laikā pastāvošos ierobežojumus viņi kompensē naktī), iznīcinot un aizdedzinot īpašumu un metot akmeņus, neatgādina kristiešus. Tajā nav ņemta vērā šā brīža īstenība, jo tie nebija kristieši, kas aizdedzināja romiešu pilsētas. Tas nozīmē īsu atmiņu, jo 1902. gadā tika nolemts izveidot civildienestu ar “republikānisku” mērķi. Tas nozīmē īsu atmiņu, jo pie varas bija tieši “Kreiso bloks” ar “Combes tētiņu” un *Waldeck-Rousseau*. Tas nozīmē īsu atmiņu, jo masonu ložas, kas veica vienmuļo darbu, vieglprātīgi, ar gluži tīru sirdsapziņu reģistrācijas kartītēs rakstīja “dzīvo kopā ar arābu sievieti kā vīrs ar sievu”. Tajā pašā laikā jāatzīst, ka kreisie spēki bija pret reliģiju! Vai arī to tagadējais mērķis ir palīdzēt islāmam, reliģijai, par kuras iecietību, cieņu pret cilvēktiesībām un brīvību var pārliecināties it visur, kur tā valda – Saūda Arābijā, Irānā, Sudānā, Afganistānā,... mūsu piepilsētās un drīz vien ar masonu ložu un kreiso spēku svētību, iespējams, arī visā Francijā, pārņemt mūsu tēvzemi un iznīcināt mūsu kultūras vērtības?”
- 14 Preses konferencē, kas notika Lionā (Francija) 2008. gada 10. oktobrī, prasītājs tostarp apstiprināja, ka šo paziņojumu ir rakstījušas personas, kuras pilnvarotas paust viedokli viņa Reģionālajā padomē vadītās politiskās grupas ievēlēto amatpersonu vārdā.
- 15 Pēc Starptautiskās Līgas pret rasismu un antisemitismu (*LICRA*) sūdzības Francijas iestādes 2009. gada 22. janvārī pret vārdā nenosauktu personu sāka tiesas izmeklēšanu par rasu naida kurināšanu.
- 16 Ar 2010. gada 9. jūnija Parlamenta priekšsēdētājam adresētu vēstuli prasītājs lūdza tam “sākt niknu protestu Francijas iestādēs”. Šajā vēstulē viņš norādīja, ka Lionas izmeklēšanas tiesnesis esot mēģinājis panākt, ka prasītāju 2010. gada 4. jūnijā aiztur policija, lai viņu nogādātu pie minētā tiesneša. Prasītājs precizēja, ka šis “piespiedu pasākums ar Francijas Konstitūciju (26. pantu), kā arī ar 1965. gada Protokolu par privilēģijām un imunitāti (tagad – Līgumam pievienotā Protokola Nr. 7 9. pants) [esot] aizliegts, jo šis tiesnesis [neesot] lūdzis atcelt [viņa] parlamentāro imunitāti”.
- 17 2010. gada 14. jūnijā Parlamenta priekšsēdētājs plenārsēdē pavēstīja, ka viņš no prasītāja ir saņēmis pieprasījumu aizstāvēt viņa imunitāti un saskaņā ar Reglamenta 6. panta 2. punktu ir nodevis šo pieprasījumu Juridisko lietu komitejai.
- 18 Ar 2010. gada 25. oktobra vēstuli, ko Parlaments saņēmis 2010. gada 3. novembrī, valsts ministrs, zīmogu glabātājs, Francijas Republikas tieslietu un brīvību ministrs [*ministre d’État, garde des Sceaux, ministre de la Justice et des Libertés*] nodeva Parlamenta priekšsēdētājam pieprasījumu atcelt prasītāja parlamentāro imunitāti atbilstoši 2010. gada 14. septembra prasības pieteikumam, ko ģenerālprokurors iesniedzis *Cour d’appel de Lyon* [Lionas apelācijas tiesā], lai turpinātu izmeklēt pret prasītāju vērsto sūdzību un lai attiecīgā gadījumā varētu nodot viņu kompetentajām tiesām.

- 19 2010. gada 24. novembrī Parlamenta priekšsēdētājs plenārsēdē pavēstīja, ka ir saņēmis pieprasījumu atcelt prasītāja imunitāti un saskaņā ar Reglamenta 6. panta 2. punktu ir nodevis šo pieprasījumu Juridisko lietu komitejai.
- 20 *B. Rapkay* tika iecelts par referentu abām lietām attiecībā uz prasītāju, proti, pirmkārt, par viņa imunitātes atcelšanu un, otrkārt, viņa imunitātes aizstāvēšanu.
- 21 Parlamenta Juridisko lietu komiteja 2011. gada 26. janvārī uzklusīja prasītāju gan saistībā ar pieprasījumu aizstāvēt viņa imunitāti, gan saistībā ar pieprasījumu atcelt viņa imunitāti.
- 22 2011. gada 11. aprīlī Juridisko lietu komiteja pieņēma Parlamenta lēmuma priekšlikumu, kurā ieteica atcelt prasītāja imunitāti, kā arī lēmuma priekšlikumu, kurā ieteica neaizstāvēt viņa imunitāti.
- 23 2011. gada 10. maija plenārsēdē Parlaments nolēma atcelt prasītāja imunitāti un vienlaikus neaizstāvēt viņa imunitāti.
- 24 Lēmums atcelt prasītāja imunitāti ir pamatots šādi:
- “A. tā kā Francijas Republikas prokurors ir pieprasījis atcelt [..] Parlamenta deputāta *Bruno Gollnisch* parlamentāro imunitāti, lai varētu izmeklēt sūdzību par rasu naida kurināšanu un vajadzības gadījumā panākt [viņa] tiesāšanu Francijas [Republikas] pirmās instances, apelācijas un kasācijas tiesā;
- B. tā kā pieprasījums atcelt *Bruno Gollnisch* imunitāti attiecas uz [iespējamo pārkāpumu saistībā ar] rasu naida kurināšanu, kas [..] izriet no *Bruno Gollnisch* vadītās Ronas-Alpu *Front National* reģionālās nodaļas [Ronas-Alpu reģiona grupas “Nacionālā fronte”] sagatavotā 2008. gada 3. oktobra paziņojum[a] preseī;
- C. tā kā saskaņā ar Protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 9. pantu Eiropas Parlamenta sesiju laikā tā deputātiem savas valsts teritorijā ir tāda pati imunitāte, kāda ir piešķirta attiecīgās valsts parlamenta deputātiem; tā kā tas neliedz Eiropas Parlamentam izmantot tiesības atcelt kāda sava deputāta imunitāti;
- D. tā kā saskaņā ar Francijas Republikas [K]onstitūcijas 26. pantu nevienu Parlamenta locekli nedrīkst aizturēt vai viņam vai viņai piemērot jebkādus citus drošības līdzekļus, kas liedz vai ierobežo deputāta brīvību, par kriminālpārkāpumiem vai mazāk smagiem noziegumiem, ja Asambleja, kuras loceklis viņš vai viņa ir, nav devusi atļauju, izņemot gadījumus, kad deputāts ir izdarījis noziegumu *flagrante delicto*, vai galīgā sprieduma pieņemšanas gadījumā [Parlamenta locekli nedrīkst krimināllietā vai cita likumpārkāpuma lietā apcietināt, ne arī viņam piemērot jebkādus citus drošības līdzekļus, kas saistīti ar deputāta brīvības atņemšanu vai ierobežošanu, ja asamblejas – kurā viņš darbojas – prezidijs nav devis atļauju. Šāda atļauja nav nepieciešama, ja [Parlamenta] locekli aiztur nozieguma vai delikta izdarīšanas laikā vai ir pasludināts notiesājošs spriedums]. [”];
- E. tā kā šajā lietā Parlamentam nav pierādījumu par *fumus persecutionis*, proti, pietiekami pamatotas un precīzas aizdomas par to, ka prasība ir celta [procedūra ir sākta], lai kaitētu deputāta politiskajai reputācijai [politiskajai darbībai];
- F. tā kā Francijas iestāžu pieprasījums neattiecas uz *Bruno Gollnisch* politisko darbību, pildot [..] Parlamenta deputāta pienākumus; tā kā [–] gluži otrādi – tā [tas] attiecas tika[i] uz [viņa] darbību [reģionālā un] vietējā [mērogā], ieņemot Ronas-Alpu reģionālā domnieka amatu, kurā viņš tika ievēlēts [vispārējās un] tiešās [..] vēlēšanās un kas nav saistīts ar [..] Parlamenta deputāta amatu;

G. tā kā *Bruno Gollnisch* ir sniedzis paskaidrojumu par tāda paziņojuma presei izstrādes iemesliem, kura dēļ tiek pieprasīts atcelt deputāta imunitāti un kuru pieņēmusi viņa pārstāvētā Ronas-Alpu Reģion[ālās] padomes politiskā frakcija [politiskā grupa], informējot, ka to sagatavojusi *Front National* reģionālā nodaļa [grupas “Nacionālā fronte” komanda], tostarp šīs grupas atbildīgā persona par saziņu, kura bija “pilnvarota uzstāties *Front National* [“Nacionālās frontes”] ievēlēto amatpersonu vārdā”; tā kā parlamentārās imunitātes piemērošana šādām situācijām būtu uzskatāma par nevajadzīgu šo noteikumu darbības jomas pārsniegšanu, jo tie ir paredzēti, lai novērstu jebkādu ietekmi uz Parlamenta darbību un neatkarību;

H. tā kā to, kādā mērā ir pārkāpts Francijas tiesībās noteiktais rasu naida kurināšanas aizliegums [pārkāpts Francijas likums attiecībā uz rasu naida kurināšanas aizliegumu] un kādas varētu būt tiesiskās sekas, ievērojot visas demokrātiskās garantijas, izlemj kompetentās tiesu iestādes, nevis Parlaments;

I. tā kā tāpēc šajā gadījumā varētu tikt ieteikta parlamentārās imunitātes atcelšana,

1. tiek nolemts atcelt *Bruno Gollnisch* imunitāti [..].”

25 Turklāt lēmumā neaizstāvēt prasītāja imunitāti – izņemot, konkrēti, minētā lēmuma preambulas I apsvērumu un rezolutīvo daļu – ir ietverts tāds pats pamatojums kā lēmumā atcelt viņa imunitāti; tie ir formulēti šādi:

“I. [...] Francijas iestādes tagad oficiāli ir pieprasījušas viņa imunitātes atcelšanu, lai vēlāk piemērotu šādu brīvību ierobežojošu drošības līdzekli [piemērotu minētos pasākumus], *Bruno Gollnisch* imunitāte šajā jautājumā vairs nav jāaizstāv,

[..]

1. ņemot vērā iepriekš teikto, tiek nolemts neaizstāvēt *Bruno Gollnisch* imunitāti un privilēģijas [..].”

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

26 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti 2011. gada 7. jūlijā, prasītājs ir cēlis šīs prasības, lai panāktu, ka attiecīgi tiek atcelti Parlamenta lēmumi atcelt viņa imunitāti (lieta T-346/11) un neaizstāvēt viņa imunitāti (lieta T-347/11), kā arī lai panāktu, ka tiek atlīdzināts morālais kaitējums, kas viņam, viņaprāt, ir nodarīts.

27 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (pirmā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un, veicot Vispārējās tiesas Reglamenta 64. pantā paredzētos procesa organizatoriskos pasākumus, aicināja lietas dalībniekus iesniegt dažus dokumentus un rakstveidā uzdeva tiem jautājumus. Lietas dalībnieki dokumentus iesniedza un uz jautājumiem atbildēja.

28 Ar Vispārējās tiesas pirmās palātas priekšsēdētāja 2012. gada 3. jūlija rīkojumu lietas T-346/11 un T-347/11 atbilstoši Reglamenta 50. pantam tika apvienotas rakstveida procesā, mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai.

29 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem mutvārdu jautājumiem tika uzklauti 2012. gada 10. jūlija tiesas sēdē.

30 Lietā T-346/11 prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt Eiropas Parlamenta 2011. gada 10. maijā pieņemto lēmumu atcelt prasītājam parlamentāro imunitāti, ar ko ir pieņemts *B. Rapkay* ziņojums Nr. A7-0155/2011;

- izmaksāt viņam naudas summu EUR 8000 apmērā kā atlīdzību par morālo kaitējumu;
 - izmaksāt viņam naudas summu EUR 4000 apmērā kā atlīdzību par izdevumiem, kas radušies saistībā ar viņa pārstāvēšanu un prasības sagatavošanu.
- 31 Parlamenta prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt kā nepamatotu;
 - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 32 Lietā T-347/11 prasītāja prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt Eiropas Parlamenta 2011. gada 10. maijā pieņemto lēmumu neaizstāvēt prasītāja parlamentāro imunitāti, ar ko ir pieņemts *B. Rapkay* ziņojums Nr. A7-0154/2011;
 - izmaksāt viņam naudas summu EUR 8000 apmērā kā atlīdzību par morālo kaitējumu;
 - izmaksāt viņam naudas summu EUR 4000 apmērā kā atlīdzību par izdevumiem, kas radušies saistībā ar viņa pārstāvēšanu un prasības sagatavošanu.
- 33 Parlamenta prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasību kā nepieņemamu;
 - pakārtoti, noraidīt prasību kā nepamatotu;
 - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Ievada apsvērumi

Par parlamentārās imunitātes sistēmu, kas izveidota ar Protokolu

- 34 Jānorāda, ka Parlamenta deputātu parlamentārā imunitāte, kas paredzēta Protokola 8. un 9. pantā, ietver divu veidu dalībvalstu parlamentu deputātiem parasti atzītu aizsardzību, proti, imunitāti saistībā ar viedokli un balsojumu, kas ir izteikts, pildot deputāta pienākumus, kā arī parlamentāro neaizskaramību, kas principā nozīmē aizsardzību pret tiesvedību (Tiesas 2008. gada 21. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-200/07 un C-201/07 *Marra*, Krājums, I-7929. lpp., 24. punkts, un 2011. gada 6. septembra spriedums lietā C-163/10 *Patriciello*, Krājums, I-7565. lpp., 18. punkts).
- 35 Protokola 8. pants, kurš ir speciāla norma, ko piemēro visās tiesvedībās, kurās deputātam ir imunitāte sakarā ar pausto viedokli un veiktajiem balsojumiem, pildot Parlamenta deputāta pienākumus, ir paredzēts, lai aizsargātu Parlamenta deputātu vārda brīvību un neatkarību, un tādējādi ar to ir aizliegta jebkāda tiesvedība saistībā ar šādu viedokli vai balsojumu (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 26. punkts).

- 36 Tiesa ir atgādinājusi, ka Protokola 8. pantu – ņemot vērā tā mērķi aizsargāt Parlamenta deputātu vārda brīvību un neatkarību un tā formulējumu, kurā papildus viedokļiem ir arī skaidra atsauce uz Parlamenta deputātu balsojumiem, – būtībā ir paredzēts piemērot paziņojumiem, ko šie deputāti izdarījuši Parlamenta telpās (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 29. punkts).
- 37 Tomēr Tiesa ir precizējusi, – nav izslēgts, ka paziņojums, ko šādi deputāti ir izdarījuši ārpus šīm telpām, var būt viedoklis, kurš ir pausts, pildot to pienākumus, Protokola 8. panta izpratnē, jo tāda viedokļa pastāvēšana ir atkarīga nevis no vietas, kurā paziņojums ir izteikts, bet gan no tā rakstura un satura (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 30. punkts).
- 38 Tā kā tajā ir atsauce uz Parlamenta deputātu pausto viedokli, Protokola 8. pants ir cieši saistīts ar vārda brīvību. Vārda brīvība kā demokrātiskas un plurālistiskas sabiedrības, kura atspoguļo vērtības, uz kurām atbilstoši LES 2. pantam balstās Eiropas Savienība, pamats ir Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (OV 2010, C 83, 389. lpp.), kurai saskaņā ar LES 6. panta 1. punktu ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, 11. pantā garantētās pamattiesības. Šī brīvība ir nostiprināta arī 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 10. pantā (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 31. punkts).
- 39 Tādējādi jāuzskata, ka “viedokļa” jēdziens Protokola 8. panta izpratnē jāsaprot plaši, proti, kā tāds, kas attiecas uz izteikumiem vai paziņojumiem, kuri sava satura ziņā atbilst apgalvojumiem, kas veido subjektīvu vērtējumu (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 32. punkts).
- 40 Tāpat no Protokola 8. panta formulējuma izriet, ka, lai uz Parlamenta deputāta viedokli attiektos imunitāte, tas ir jāpauž, “pildot [savus] pienākumus”, kas tādējādi paredz prasību par saikni starp pausto viedokli un parlamentārajiem pienākumiem (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 33. punkts).
- 41 Attiecībā uz Parlamenta deputāta paziņojumiem, par kuriem tā izcelsmes dalībvalstī ir uzsākts kriminālprocess, jāatzīst, ka Protokola 8. pantā paredzētā imunitāte var neatgriezeniski liegt valsts tiesu iestādēm un tiesām īstenot to attiecīgās pilnvaras kriminālvajāšanas un kriminālsodu uzlikšanas jomā, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību to teritorijā, un līdz ar to pilnībā liegt personām, kuras šādi paziņojumi ir aizskāruši, iespēju vērsties tiesā, tostarp tāpēc, lai civiltiesās panāktu nodarīto zaudējumu atlīdzinājumu (šajā ziņā skat. iepriekš šī sprieduma 34. punktā minēto spriedumu lietā *Patriciello*, 34. punkts).
- 42 Ņemot vērā šīs sekas, saiknei starp pausto viedokli un parlamentārajiem pienākumiem jābūt tiešai un acīmredzamai (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 35. punkts).
- 43 Turklāt Protokola 9. pantā ir paredzēts, ka Parlamenta deputātam savā valstī ir imunitāte, kāda tiek piešķirta attiecīgās valsts parlamenta locekļiem.
- 44 Protokola 9. pantā paredzētās neaizskaramības saturs ir analizējams, atsaucoties uz attiecīgajām valsts tiesību normām (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētie spriedumi apvienotajās lietās *Marra*, 25. punkts, un lietā *Patriciello*, 25. punkts), un tādējādi tas var atšķirties atkarībā no Parlamenta deputāta izcelsmes dalībvalsts.
- 45 Turklāt Parlaments deputāta neaizskaramību var atcelt saskaņā ar Protokola 9. panta trešo daļu, savukārt 8. pantā paredzētā imunitāte nevar tikt atcelta (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums lietā *Patriciello*, 27. punkts).

46 Tādējādi, kad valsts iestāde nodod Parlamentam pieprasījumu atcelt imunitāti, Parlamentam vispirms ir jāpārbauda, vai uz atcelšanas pieprasījuma pamatā esošajiem faktiem var attiekties Protokola 8. pants; ja minētais pants uz tiem attiecas, tad imunitātes atcelšana nav iespējama.

47 Ja Parlaments secina, ka Protokola 8. pants nav piemērojams, tad tam ir jāpārbauda, vai Parlamenta deputātam ir Protokola 9. pantā paredzētā imunitāte attiecībā uz viņam inkriminētajiem faktiem, un – ja tā – jāizlemj, vai šī imunitāte ir jāatceļ vai ne.

Par nošķirumu, kas jāveic starp imunitātes atcelšanu un imunitātes aizstāvēšanu Protokola izpratnē

48 Vispirms jāievēro, ka, lai gan Parlamenta deputāta imunitātes atcelšana ir skaidri paredzēta Protokola 9. pantā, tomēr tas pats nav paredzēts attiecībā uz viņa imunitātes aizstāvēšanu; imunitātes aizstāvēšana izriet vienīgi no Parlamenta Reglamenta 6. panta 3. punkta, kurā minētais jēdziens nav definēts.

49 Tiesa attiecībā uz Protokola 8. pantu ir atzinusi, ka Reglaments ir iekšējas kārtības dokuments, ar ko Parlamentam nevar tikt piešķirta tāda kompetence, kas nav tieši noteikta normatīvajā aktā, šajā gadījumā – Protokolā, un ka no tā izriet, ka, pat ja Parlaments pēc attiecīgā Parlamenta deputāta lūguma, pamatojoties uz Reglamentu, pieņem lēmumu aizstāvēt viņa imunitāti, tas ir viedoklis, kas nav saistošs valsts tiesu iestādēm (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Marra*, 39. punkts).

50 Tāpat tas, ka dalībvalsts tiesībās ir paredzēta procedūra valsts parlamenta deputātu aizsardzībai, tam ļaujot iejaukties, ja valsts tiesa neatzīst viņa imunitāti, nenozīmē, ka tādas pašas pilnvaras tiek atzītas Parlamentam attiecībā uz Parlamenta deputātiem, kas ir ievēlēti no šīs valsts, jo Protokola 8. pantā nav tieši paredzēta šāda Parlamenta kompetence un tajā nav tiešas norādes uz valsts tiesību normām (iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Marra*, 40. punkts).

51 No šīs judikatūras izriet, ka ir jānošķir imunitātes aizstāvēšanas jēdziens, kad tā ir pamatota ar Protokola 8. pantu – kurā paredzēta absolūta imunitāte, kuras saturu nosaka vienīgi Eiropas tiesības un kuru Parlaments nevar atcelt, – vai kad tā ir pamatota ar Protokola 9. pantu – kurā savukārt ir norādīts uz Parlamenta deputāta izcelsmes dalībvalsts valsts tiesību normām attiecībā uz viņa labā ieviestās neaizskaramības saturu un apjomu –, turklāt šo neaizskaramību Parlaments vajadzības gadījumā var atcelt.

52 Tā kā Protokola 9. pantā paredzētā neaizskaramība ir normatīvi paredzēta un deputātam tā var tikt atņemta tikai tad, ja Parlaments to ir atcēlis, šīs imunitātes aizstāvēšana saistībā ar Protokola 9. panta normām ir iedomājama vienīgi tad, ja, neesot pieprasījumam atcelt deputāta imunitāti, neaizskaramību – kas izriet no Parlamenta deputāta izcelsmes dalībvalsts valsts tiesību normām – apdraud it īpaši minētā deputāta izcelsmes dalībvalsts policijas iestāžu vai tiesu iestāžu darbība.

53 Šādos apstākļos Parlamenta deputāts var prasīt Parlamentam aizstāvēt viņa imunitāti, kā paredzēts Parlamenta Reglamenta 6. panta 3. punktā.

54 No tā izriet, ka Parlamenta lēmums par pieprasījumu aizstāvēt Parlamenta deputāta imunitāti ir iedomājams vienīgi tad, ja kompetentās valsts iestādes nav nodevušas Parlamentam nevienu pieprasījumu atcelt šo imunitāti.

55 Tādējādi imunitātes aizstāvēšana ir veids, kādā Parlaments pēc Parlamenta deputāta pieprasījuma iejaucas, ja valsts iestādes pārkāpj vai grasās pārkāpt kāda Parlamenta locekļa imunitāti.

- 56 Savukārt, ja valsts iestādes iesniedz pieprasījumu atcelt imunitāti, Parlamentam ir jāpieņem lēmums atcelt vai neatcelt imunitāti. Tādā gadījumā imunitātes aizstāvēšanai vairs nav iemesla, jo Parlaments vai nu atceļ imunitāti – un tās aizstāvēšana vairs nav iedomājama –, vai arī atsakās atcelt šo imunitāti – un tās aizstāvēšana ir lieka –, jo valsts iestādes tiek informētas, ka Parlaments to atcelšanas pieprasījumu ir noraidījis un ka imunitāte tādējādi liedz veikt pasākumus, kādus varētu vai vēlētos īstenot šīs iestādes.
- 57 Imunitātes aizstāvēšana tādējādi, ja to izjauc valsts iestāžu iesniegts pieprasījums atcelt imunitāti, zaudē priekšmetu. Parlamentam vairs nav jārikojas pēc savas ierosmes, jo nav formāla pieprasījuma no dalībvalsts kompetentajām iestādēm, bet tam, gluži pretēji, ir jāpieņem lēmums un tādējādi jāizskata šāds pieprasījums.

Par tiesību celt prasību īstenošanu un par Vispārējās tiesas šajā saistībā veicamās pārbaudes apjomu

- 58 Kaut arī privilēģijām un imunitātei, kas ar Protokolu piešķirta Savienībai, ir tikai funkcionāls raksturs tādā ziņā, ka to mērķis ir novērst šķēršļus Savienības darbībai un neatkarībai, tās tomēr skaidri tikušas piešķirtas Parlamenta locekļiem, kā arī Savienības iestāžu ierēdņiem un pārējiem darbiniekiem. Fakts, ka privilēģijas un imunitāte ir paredzētas Savienības publiskajās interesēs, pamato iestādēm piešķirtās pilnvaras vajadzības gadījumā atcelt imunitāti, bet tas nenozīmē, ka šīs privilēģijas un imunitāte ir tikušas piešķirtas tikai Savienībai, nevis arī tās ierēdņiem, pārējiem darbiniekiem un Parlamenta locekļiem. Tādēļ ar Protokolu attiecīgajām personām ir radītas subjektīvas tiesības, kuru ievērošana tiek nodrošināta ar tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmu, kas noteikta Līgumā (skat. Vispārējās tiesas 2010. gada 19. marta spriedumu lietā T-42/06 *Gollnisch*/Parlaments, Krājums, II-1135. lpp., 94. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Tomēr jāatzīst, ka Parlamentam ir ļoti plaša rīcības brīvība attiecībā uz virzienu, kādu tas vēlas piešķirt lēmumam, kas pieņemts pēc pieprasījuma atcelt imunitāti vai aizstāvēt imunitāti, jo šāds lēmums ir politisks (šajā ziņā skat. iepriekš šī sprieduma 58. punktā minēto spriedumu lietā *Gollnisch*/Parlaments, 101. punkts).
- 60 Tomēr šī rīcības brīvība nav atbrīvota no pārbaudes tiesā. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka šādā pārbaudē Savienības tiesai ir jāizvērtē, vai ir ievēroti procesuālie noteikumi, iestādes pieņemto faktu saturiskā pareizība un tas, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda šo faktu vērtējumā vai nepareizi izmantotas pilnvaras (pēc analogijas skat. Tiesas 1979. gada 25. janvāra spriedumu lietā 98/78 *Racke*, *Recueil*, 69. lpp., 5. punkts, un 1991. gada 22. oktobra spriedumu lietā C-16/90 *Nölle*, *Recueil*, I-5163. lpp., 12. punkts).
- 61 Jāatgādina, ka, lai veiktu šo pārbaudi, par Juridisko lietu komitejas ziņojuma pamatojuma izklāstu paustā kritika ir jāvērtē kā tāda, kas ir vērsta pret lēmuma atcelt imunitāti pamatojumu (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2008. gada 15. oktobra spriedumu lietā T-345/05 *Mote*/Parlaments, Krājums, II-2849. lpp., 59. punkts, un iepriekš šī sprieduma 58. punktā minēto spriedumu lietā *Gollnisch*/Parlaments, 98. punkts).
- 62 Šīs prasības ir jāizskata, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus.

Par prasību atcelt tiesību aktu lietā T-346/11 attiecībā uz prasītāja imunitātes atcelšanu

- 63 Lai pamatotu savu prasību atcelt tiesību aktu, prasītājs izvirza sešus pamatus.

64 Viņš norāda, pirmkārt, uz Protokola 9. panta pārkāpumu, otrkārt, uz Parlamenta Juridisko lietu komitejas “pastāvīgās judikatūras” aizskārumu, treškārt, uz tiesiskās noteiktības un tiesiskās paļāvības principu pārkāpumu, ceturtkārt, uz deputāta neatkarības aizskārumu, piektkārt, uz Reglamenta 3. panta 4. punkta otrās daļas normu par procedūras, kas var beigties ar deputāta atcelšanu, pārkāpumu un, sestkārt, uz sacikstes principa un viņa tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.

65 Vispirms jāpārbauda pirmā un ceturta pamata līdzāspastāvēšana.

Par pirmo pamatu – Protokola 9. panta pārkāpumu – un par ceturto pamatu – deputāta neatkarības aizskārumu

66 Pamatodams savu pirmo pamatu, prasītājs norāda, ka Parlaments esot pieļāvis kļūdu tiesību piemērošanā, atceļot viņa imunitāti tādēļ, ka apstrīdētajā paziņojumā presei iekļautie izteikumi un viedokļi esot pausti ārpus viņa darbības Parlamenta deputāta statusā. Viņš uzskata, ka deputāta politisko debašu un vārda brīvība – vai nu tā tiek, vai netiek izmantota stingrā saistībā ar Parlamentu – esot jāaizsargā un ka viņa imunitāte tādēļ esot jāaizstāv, nevis jāatceļ. Proti, viņš uzskata, ka Protokola 9. pants attiecoties uz visām darbībām, kuras veiktas ārpus parlamentārās darbības veikšanas *stricto sensu*, – uz kurām savukārt attiecoties imunitāte, kas paredzēta Protokola 8. pantā. Tādējādi Parlaments esot pārkāpis Protokola 9. pantu.

67 Turklāt, pamatodams savu ceturto pamatu, prasītājs apgalvo, ka Parlaments nevarēja atcelt viņa imunitāti, izlemjot, ka viņš nav izmantojis vārda brīvību savu Parlamenta deputāta pienākumu izpildē. Proti, pēc prasītāja uzskatiem, Parlamenta agrākajā lēmumpieņemšanas praksē neesot neviena precedenta, kurā Eiropas Parlamenta deputātam būtu paredzēts pienākums apliecināt šo statusu, lai varētu izmantot ar viņa pilnvarām saistītās privilēģijas un imunitāti, kad viņš pauž viedokli ārpus parastajām Asamblejas darba telpām.

68 Tādējādi neesot ievērota politisko debašu brīvība, un, pēc prasītāja uzskatiem, no tā izrietot, ka ir pārkāpts Reglamenta 6. panta 1. punkts.

69 Parlaments apstrīd šos apgalvojumus.

70 Jānorāda, ka Parlaments pieprasījumu atcelt prasītāja imunitāti ir izskatījis tikai saistībā ar Protokola 9. pantu – tas izriet gan no Juridisko lietu komitejas ziņojuma pamatojuma izklāsta, gan no lēmuma atcelt viņa imunitāti.

71 Turklāt prasītājs rakstveida dokumentos ir atzinis, ka Parlaments pamatoti ir uzskatījis, ka pieprasījums atcelt viņa imunitāti ir jāizskata vienīgi saistībā ar Protokola 9. pantu.

72 Tāpat prasītājs tiesas sēdē ir apstiprinājis, ka saskaņā ar viņa viedokli Protokola 8. pants uz šo lietu neattiecas.

73 Tātad lietas dalībnieki ir vienisprātis par faktu, ka pieprasījums atcelt prasītāja imunitāti bija jāizskata saistībā ar Protokola 9. panta normām.

74 Šajā ziņā jāprecizē, ka šajā lietā izteikumi, kas ietverti apstrīdētajā paziņojumā presei, par kuriem prasītājs tiek kritizēts, attiecas uz veidu, kādā Ronas-Alpu reģiona Reģionālās padomes priekšsēdētājs un dienestu ģenerāldirektors ir reaģējuši uz vispārējas informācijas pieprasījumu, kura mērķis bija iegūt ziņas par atsevišķiem ierēdņiem.

75 Turklāt nav strīda par to, ka šos izteikumus ir uzrakstījis Ronas-Alpu reģiona Reģionālajā padomē esošās grupas “Nacionālā fronte” – politiskās grupas, kuras priekšsēdētājs ir prasītājs, kurš pats ir minētās padomes ievēlēts loceklis, – oficiālais pārstāvis.

- 76 Nav strīda arī par to, ka preses konferencē, kas notika Lionā 2008. gada 10. oktobrī, prasītājs apstiprināja, ka šo paziņojumu ir rakstījušas personas, kuras pilnvarotas paust viedokli attiecīgās politiskās grupas Reģionālajā padomē ievēlēto amatpersonu vārdā.
- 77 Tādēļ jākonstatē, ka šie fakti tieši attiecas uz pienākumiem, ko prasītājs pilda reģionālā domnieka un grupas “Nacionālā fronte” priekšsēdētāja Ronas-Alpu reģiona Reģionālajā padomē statusā. Starp citu, šī statusa dēļ – kā izriet no lietas materiālos esošajiem dokumentiem, it īpaši no prasības pieteikuma A6., A8. un A10. pielikuma un no iebildumu raksta B2. pielikuma – Francijas iestādes pret viņu ir sākušas tiesvedību.
- 78 Tātad nav saiknes starp apstrīdētajiem izteikumiem, par kuriem ir kritizēts prasītājs, un viņa kā Parlamenta deputāta pienākumiem nedz, vēl jo mazāk, tādas tiešas un acīmredzamas saiknes starp apstrīdētajiem izteikumiem un Parlamenta deputāta pienākumiem, kura varētu pamatot to, ka tiktu piemērots Protokola 8. pants atbilstoši Tiesas interpretācijai (skat. šī sprieduma 42. punktu).
- 79 Tādējādi Parlaments pamatoti ir uzskatījis, ka pieprasījums atcelt prasītāja imunitāti bija jāizskata saistībā tikai ar Protokola 9. pantu, nevis ar tā 8. pantu.
- 80 Saskaņā ar Protokola 9. pantu prasītājam Francijas teritorijā ir šis valsts parlamenta locekļiem atzītā imunitāte, kas noteikta Francijas Konstitūcijas 26. pantā.
- 81 Šajā lietā prasītājs kritizē Parlamentu, ka tas atcēlis viņa imunitāti tādēļ, ka apstrīdētie izteikumi, par kuriem viņš tiek uzskatīts par atbildīgu, ir pausti ārpus viņa darbības Parlamenta deputāta statusā, bet, pēc viņa uzskatiem, Protokola 9. pants attiecoties uz visām darbībām, kuras veiktas ārpus parlamentārās darbības veikšanas *stricto sensu*, un tā mērķis esot aizstāvēt deputāta politisko debašu un vārda brīvību – vai nu tā tiek, vai netiek izmantota ciešā saistībā ar Eiropas Parlamentu.
- 82 Jāatgādina, ka Francijas Konstitūcijas 26. pantā ir paredzēts:

“Attiecībā uz parlamenta locekli nevar uzsākt tiesvedību, veikt izmeklēšanas darbības, viņu apcietināt, aizturēt vai tiesāt sakarā ar viedokli, ko viņš paudis, vai balsojumu, ko viņš veicis, pildot pienākumus.

Parlamenta locekli nedrīkst krimināllietā vai cita likumpārkāpuma lietā apcietināt, ne arī viņam piemērot jebkādus citus drošības līdzekļus, kas saistīti ar deputāta brīvības atņemšanu vai ierobežošanu, ja asamblejas – kurā viņš darbojas – prezidijs nav devis atļauju. Šāda atļauja nav nepieciešama, ja [Parlamenta] locekli aiztur nozieguma vai delikta izdarīšanas laikā vai ir pasludināts notiesājošs spriedums.

Parlamenta locekļa aizturēšana, drošības līdzekļi, kas saistīti ar brīvības atņemšanu vai ierobežošanu, vai tiesvedība tiek apturēti uz sesijas laiku, ja to prasa asambleja, kurā viņš darbojas.

[..]”

- 83 Ja prasītājs neprecizē, vai viņš vēlas, lai viņam tiktu piemērota imunitāte vai neaizskaramība, kas paredzētas šajās tiesību normās, ir tomēr jāuzskata, ka ar saviem argumentiem viņš patiesībā prasa, lai uz viņu tiktu attiecināta Francijas Konstitūcijas 26. panta pirmajā daļā paredzētā imunitāte, jo viņš faktiski uzskata, ka pret viņu nevar tikt uzsākta tiesvedība vai viņš nevar tikt tiesāts sakarā ar viedokli, ko viņš paudis, pildot pienākumus.
- 84 Tātad, lai varētu izmantot Francijas Konstitūcijas 26. panta pirmās daļas tiesību normas – tāpat kā attiecībā uz Protokola 8. pantu – visiem viedokļiem, ko paudis Parlamenta loceklis, jābūt paustiem, viņam pildot Parlamenta deputāta pienākumus, jo tieši šī statusa dēļ viņam ar Protokola 9. panta starpniecību ir Francijas Konstitūcijā atzītā imunitāte.

85 Jākonstatē, ka šajā lietā tas tā nav (skat. šī sprieduma 74.–78. punktu).

86 No tā izriet, ka Parlaments nav pieļāvis kļūdu, uzskatīdams, ka:

“[...] Francijas iestāžu pieprasījums neattiecas uz [prasītāja] politisko darbību, pildot [...] Parlamenta deputāta pienākumus; [...] – tā attiecas tika[i] uz [viņa] darbību [reģionālā un] vietējā [mērogā], ieņemot Ronas-Alpu reģionālā domnieka amatu, kurā viņš tika ievēlēts [vispārējās un] tiesās [...] vēlēšanās un kas nav saistīts ar [...] Parlamenta deputāta amatu.”

87 No tā arī izriet, – tam, ka Parlamenta deputāts, pauzdams apstrīdētos izteikumus, ir vai nav apliecinājis savu statusu, nav nekādu sekas, jo šis apstāklis netiek ņemts vērā, nosakot, vai minētie izteikumi ir pausti, ieinteresētajai personai pildot pienākumus.

88 Visbeidzot, – tiktāl, ciktāl prasītāja izvirzītajos argumentos bija norādīts, ka viņš rīkojies nevis pildot Parlamenta deputāta pienākumus, bet tikai saistībā ar politisko darbību, kāda katram Parlamenta loceklim var būt ārpus minētajiem pienākumiem, un ka tātad šajā lietā būtu piemērojama nevis Francijas Konstitūcijas 26. panta pirmā daļa, bet gan tās 26. panta otrā vai trešā daļa, – ir jākonstatē, ka atbilstoši Francijas Konstitūcijas 26. panta trešajai daļai tiesvedība ir iespējama, ja vien Parlaments pret to neiebilst; tas nozīmē, ka tiesvedībai nav nepieciešams, lai tiktu atcelta parlamentārietim piemītošā neaizskaramība.

89 Turklāt un tiktāl, ciktāl vajadzīgs, jāatgādina, ka Protokola 9. pantā Parlamentam skaidri ir paredzēta iespēja atcelt imunitāti, kāda Parlamenta deputātam var būt atbilstoši šai tiesību normai.

90 Tādējādi Parlamentu nevar kritizēt par to, ka tas, ņemot vērā lietas apstākļus un pēc valsts ministra, zīmogu glabātāja, Francijas Republikas tieslietu un brīvību ministra iesniegtā pieprasījuma, ir uzskatījis par lietderīgu atcelt prasītāja no Protokola izrietošo imunitāti, lai varētu tikt turpināta Francijas tiesu iestāžu veiktā izmeklēšana.

91 Visbeidzot, – tiktāl, ciktāl prasītājs norāda, ka Parlaments šādā gadījumā esot varējis atcelt viņa imunitāti, bet parasti tas to nedarot saistībā ar savu agrāko lēmumpieņemšanas praksi, – šie argumenti būtībā saplūst ar argumentiem, kas izvirzīti, pamatojot otro un trešo pamatu, kuri tiks izskatīti tālāk.

92 Tādējādi ir jānoraida gan pirmais, gan ceturtais prasības pamats.

Par otro un trešo pamatu, pirmkārt, – Parlamenta Juridisko lietu komitejas “pastāvīgās judikatūras” vārda brīvības un *fumus persecutionis* jomā pārkāpumu un, otrkārt, – tiesiskās noteiktības, tiesiskās palāvības aizsardzības un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu

93 Pamatojot otro prasības pamatu, prasītājs apgalvo, ka Parlamentam esot iespēja izveidot pašam savus principus, tādējādi radot “judikatūru” – tostarp parlamentārās imunitātes jomā –, kas esot saistoša pārējām iestādēm.

94 Parlamenta apspriedes par laika gaitā tam iesniegtajiem pieprasījumiem atcelt imunitāti tam faktiski esot ļāvušas atvasināt vispārējus principus, kas paredzēti rezolūcijā, ko Parlaments pieņēmis 1987. gada 10. marta sēdē (OV C 99, 44. lpp.), pamatojoties uz *Donnez* ziņojumu, ar ko pabeigta Parlamenta konsultāciju procedūra par projektu Protokolam par Protokola par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās pārskatīšanu attiecībā uz Parlamenta locekļiem (A2-121/86).

95 Parlaments tādējādi esot izveidojis principus, kuru mērķis ir aizsargāt Parlamenta deputātu tiesības, ļoti lielā mērā atsakoties atcelt viņu imunitāti, tostarp, ja jautājums ir par viņu vārda brīvības aizsardzību un, it īpaši, ja tiesvedību ierosina viņu politiskie sāncenši vai izpildvara.

- 96 Saistībā ar šo “pastāvīgo judikatūru” atvasinātie principi īsumā esot izklāstīti Parlamenta Juridiskās un iekšējā tirgus komitejas 2003. gada 6. jūnija dokumentā ar nosaukumu “Paziņojums locekļiem Nr. 11/2003” (turpmāk tekstā – “Paziņojums Nr. 11/2003”).
- 97 Prasītājs apgalvo, ka izteikumi, par kuriem viņš tiek kritizēts, skaidri iekļaujas viņa kā politiskās partijas – kurā viņš ietilpst – pārstāvja lomā un tās pašas partijas reģionālās parlamentārās grupas priekšsēdētāja lomā, lai gan viņš ir arī šīs partijas deputāts Parlamentā. No tā, pēc viņa uzskatiem, izriet, ka viņam nevarot tikt liegts savus izteikumus definēt kā tieši saistītus ar viņa politisko darbību. Tieši tādēļ saskaņā ar viņa viedokli Juridisko lietu komiteja acīmredzami ļaunticīgi ir uzskatījusi, ka viņš ir paudis minētos izteikumus ārpus savu Parlamenta deputāta pienākumu izpildes.
- 98 Tādējādi no tā izrietot, ka ir pārkāpti ne tikai iepriekš norādītie principi deputātu vārda brīvības jomā, bet arī *fumus persecutionis*, jo kriminālprocess ir ierosināts, pamatojoties uz sūdzību kopā ar civilprasību, ko iesniegusi LICRA, kuru vadīja un joprojām vada atzīti prasītāja politiskie sāncenši gan vietējā un reģionālā mērogā, gan Parlamenta iekšienē.
- 99 Turklāt prasītājs būtībā uzskata, ka Francijas iestāžu, tostarp tiesu iestāžu, rīcība pierāda arī to, ka šāda *fumus persecutionis* pastāv.
- 100 Pēc prasītāja uzskatiem, ar Parlamenta atvasinātajiem principiem šādā situācijā ir paredzēts aizsargāt deputātu no imunitātes atcelšanas.
- 101 Visbeidzot, prasītājs, pamatojot savu trešo pamatu, būtībā norāda, ka Parlaments, pirmkārt, pārkāpdams principus un “judikatūru”, ko tas noteicis vārda brīvības un *fumus persecutionis* jomā, ir pārkāpis tiesiskās noteiktības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principus un, otrkārt, atceldams prasītāja imunitāti un tādējādi atkāpdamies no savas “judikatūras”, ir pārkāpis arī vienlīdzīgas attieksmes principu, kas ir saistošs attiecībā uz Parlamenta deputātiem.
- 102 Parlaments apstrīd šos apgalvojumus.
- 103 Tā kā prasītājs būtībā saistībā ar otro pamatu ir norādījis, ka esot pārkāpta Parlamenta “pastāvīgā judikatūra” imunitātes jomā, kura izriet no Paziņojuma Nr. 11/2003, un saistībā ar trešo pamatu ir norādījis, ka no šīs “pastāvīgās judikatūras” pārkāpuma izrietot, ka ir pārkāpti tiesiskās noteiktības, tiesiskās paļāvības un vienlīdzīgas attieksmes principi, vispirms ir jāaplūko Paziņojuma Nr. 11/2003 juridiskā būtība.

– Par Paziņojuma Nr. 11/2003 juridisko būtību un Vispārējās tiesas veikto pārbaudi

- 104 Vispirms jāpievērš uzmanība Paziņojumam Nr. 11/2003, kas ir uzrakstīts šādi:

“[Juridiskās un iekšējā tirgus komitejas] sekretariāts ir uzrakstījis dokumentu, kas pievienots komitejas pieprasījuma pielikumā. Sekretariāts ir norādījis gadījumus, kuros Parlamentam kopš 1979. gada ir iesniegti pieprasījumi atcelt imunitāti lietās par viedokļa paušanu, un ir mēģinājis no tiem nodalīt kopīgus principus, ņemot vērā galīgo balsojumu plenārsēdē.

[..]

Lai gan [P]rotokola [9]. panta pirmās daļas a) punktā [..] ir norādīts uz imunitāti, kas atzīta attiecīgās valsts parlamenta locekļiem, Parlamentam [..] ir iespēja izveidot pašam savus principus, tādējādi radot to, ko var saukt par “judikatūru”.

[..]

Iepriekš minēto principu vai judikatūras sekām bija jābūt tādām, ka tiek izveidots viendabīgs Eiropas parlamentārās imunitātes jēdziens, kam principā vajadzētu būt neatkarīgam no dažādās prakses, kāda ir spēkā valstu parlamentos [...]. [Ņemot vērā,] ka tiek pārbaudīts, vai pastāv imunitāte saistībā ar valsts tiesību aktiem, Parlaments [...] piemēro pastāvīgus principus, kad jautājums ir par lēmumu attiecībā uz imunitātes atcelšanu.

[..]

Princips Nr. 2: tas ir pamatprincips, ka gadījumos, kad darbības, kurās deputāts tiek apsūdzēts, ietilpst viņa politiskajā darbībā vai ir tieši saistītas ar to, imunitāte netiks atcelta.

Par viedokļa paušanu, uz ko attiecas deputāta politiskā darbība, tiek uzskatīta [viedokļa paušana] mītiņos (pat no valsts parlamenta tribīnes, kas paredzēta sabiedrībai), publiskās sanāksmēs, politiskās publikācijās, presē, grāmatā, televīzijā, parakstot politisku skrejlapu un pat tiesā [...]. Parlaments pat ir atteicies atcelt imunitāti attiecībā uz papildu apsūdzībām, ja galvenā apsūdzība bijusi saistīta ar politiska viedokļa paušanu.

Tam, kas tiek uzskatīts par izteiktu vai rakstītu, lielā mērā nav nozīmes, it īpaši gadījumā, ja viedokļa paušana attiecas uz citu politiķi vai ir politisko debašu priekšmets. Tomēr opozīcija par to var sniegt atsevišķus paziņojumus:

[..]

3) ziņojumos bieži vien ir norādīts, ka viedokļu paušana nevar būt naida kurināšana, goda un cieņas aizskārums vai personas pamattiesību pārkāpums vai pret grupu vai individu godu vai reputāciju vērsts apvainojums. Neraugoties uz to, jāteic, ka Parlamentam pastāvīgi ir bijusi ļoti liberāla attieksme pret viedokļu paušanu politiskajā vidē, ievērojot, ka politiskajā vidē bieži vien ir grūti nošķirt polemiku no goda un cieņas aizskāruma.

[..]

Fumus persecutionis jēdziens, proti, pieņēmums, ka attiecībā pret parlamentārieti tiesvedības tiek sāktas nolūkā kaitēt viņa politiskajai darbībai, piemēram, ja izmeklēšanas pamatā ir anonīmi ziņojumi vai ja pieprasījums tiek iesniegts ilgi pēc apgalvojumiem. Piemēram, ja tiesvedību par kaitējumu goda un cieņas aizskāruma dēļ sāk politiskais sāncensis, tiek uzskatīts, ka tad, ja nav pierādījumu par pretējo, jāuzskata, ka tās mērķis ir kaitēt attiecīgajam parlamentārietim, nevis saņemt kaitējuma atlīdzību. *Fumus persecutionis* it īpaši ir prezumējama tad, ja tiesvedības tiek sāktas attiecībā uz seniem faktiem, vēlēšanu kampaņas laikā, lai izmantotu apsūdzēto paraugprāvā utt.

Princips Nr. 3: ja tiesvedības sāk politiskais sāncensis, tad, ja nav pierādījumu par pretējo, imunitāte netiks atcelta, jo tiesvedības ir jāuzskata par tādām, kuru mērķis ir kaitēt attiecīgajam parlamentārietim, nevis saņemt zaudējumu atlīdzību. Tāpat [ir tad], ja tiesvedības tiek sāktas apstākļos, kas ļauj domāt, ka tās ir ierosinātas vienīgi tādēļ, lai kaitētu attiecīgajam deputātam.

[..]" [Neoficiāls tulkojums]

¹⁰⁵ Jāatzīst, – Parlaments pamatoti norāda, ka šis dokuments, ko rakstījis Juridiskās un iekšējā tirgus komitejas sekretariāts, nav Parlamenta tiesību akts un ir vienīgi šīs komitejas agrākās lēmumpieņemšanas prakses attiecīgajā nozarē kopsavilkums.

¹⁰⁶ Turklāt jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesības atsaukties uz tiesiskās palāvbības aizsardzību ir ikvienai privātpersonai, kas ir situācijā, no kuras izriet, ka Kopienu administrācija, sniedzot precīzas garantijas, tai radījusi pamatotas cerības (Tiesas 2004. gada 15. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-37/02 un C-38/02 *Di Lenardo* un *Dilexport*, Krājums, I-6911. lpp., 70. punkts, un

Vispārējās tiesas 1998. gada 17. decembra spriedums lietā T-203/96 *Embassy Limousines & Services/Parlaments*, *Recueil*, II-4239. lpp., 74. punkts). Šādas garantijas, lai arī kāda būtu to paziņošanas forma, veido precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija, kas ir iegūta no pilnvarotiem un ticamiem avotiem (šajā ziņā skat. Tiesas 2000. gada 25. maija spriedumu lietā C-82/98 P *Kögler/Tiesa*, *Recueil*, I-3855. lpp., 33. punkts, un Vispārējās tiesas 2011. gada 18. oktobra spriedumu lietā T-439/09 *Purvis/Parlaments*, Krājums, II-7231. lpp., 69. punkts). Turpretī neviens nevar apgalvot šī principa pārkāpumu, ja nav bijis precīzu garantiju, ko viņam būtu sniegusi administrācija (Tiesas 2005. gada 24. novembra spriedums lietā C-506/03 *Vācija/Komisija*, Krājumā nav publicēts, 58. punkts, un 2006. gada 22. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-182/03 un C-217/03 *Beļģija un Forum 187/Komisija*, Krājums, I-5479. lpp., 147. punkts). Turklāt tiesisko paļāvību var radīt tikai garantijas, kas atbilst piemērojamajām tiesību normām (Vispārējās tiesas 2005. gada 30. jūnija spriedums lietā T-347/03 *Branco/Komisija*, Krājums, II-2555. lpp., 102. punkts, un 2006. gada 23. februāra spriedums lietā T-282/02 *Cementbouw Handel & Industrie/Komisija*, Krājums, II-319. lpp., 77. punkts).

- 107 Tā kā Paziņojums Nr. 11/2003 nav Parlamenta tiesību akts, bet ir vienīgi Juridiskās un iekšējā tirgus komitejas agrākās lēmumpieņemšanas prakses kopsavilkums, ko Parlamenta Ģenerālsēkretariāts veicis, lai pievērstu Parlamenta deputātu uzmanību šai lēmumpieņemšanas praksei, un tā kā šāds dokuments tādējādi Parlamentam nevar būt saistošs, var tikt secināts, ka tajā nevar būt ietverta precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija, kas iegūta no [Parlamenta], kura varētu atbilst precīzām Parlamenta garantijām, pamatojoties uz kurām Parlamenta deputātiem būtu varējušas rasties pamatotas cerības.
- 108 No tā izriet, ka prasītājs nekādā ziņā nevar norādīt, ka Parlaments nebūtu ievērojis tiesiskās paļāvības principu, atkāpdamies no dokumenta, kas nav Parlamenta tiesību akts.
- 109 Tomēr jāatgādina, ka iestādēm sava kompetence ir jāsteno atbilstoši vispārējiem Savienības tiesību principiem, kādi ir vienlīdzīgas attieksmes princips un labas pārvaldības princips, un ka, ievērojot šos principus, iestādēm ir jāņem vērā lēmumi, kas jau pieņemti par līdzīgiem pieteikumiem, un īpaši uzmanīgi jāizskata jautājums, vai ir jālemj tāpat vai nē. Turklāt vienlīdzīgas attieksmes principam un labas pārvaldības principam ir jābūt saskaņā ar tiesiskuma ievērošanu (pēc analogijas skat. Tiesas 2011. gada 10. marta spriedumu lietā C-51/10 P *Agencja Wydawnicza Technopol/ITSB*, Krājums, I-1541. lpp., 73.–75. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 110 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka vienlīdzīgas attieksmes princips cita starpā nepieļauj, ka līdzīgās situācijās tiek piemērota atšķirīga attieksme, izņemot, ja šāda attieksme ir objektīvi pamatota (skat. Tiesas 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-127/07 *Arcelor Atlantique et Lorraine u.c.*, Krājums, I-9895. lpp., 23. punkts, un 2010. gada 14. oktobra spriedumu lietā C-67/09 P *Nuova Agricast un Cofra/Komisija*, Krājums, I-9811. lpp., 78. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 111 Turklāt no pastāvīgās judikatūras izriet, ka viena no Savienības tiesību sistēmā ietvertajām garantijām administratīvajās procedūrās tostarp ir labas pārvaldības princips, kas nosaka kompetentās iestādes pienākumu rūpīgi un objektīvi pārbaudīt visus apstākļus, kam ir nozīme attiecīgajā lietā (Tiesas 1991. gada 21. novembra spriedums lietā C-269/90 *Technische Universität München*, *Recueil*, I-5469. lpp., 14. punkts, un 2012. gada 29. marta spriedums lietā C-505/09 P *Komisija/Igaunija*, 95. punkts).
- 112 Tādējādi ir uzskatāms, ka ar savu pamatu par Parlamenta “pastāvīgās judikatūras” imunitātes jomā pārkāpumu prasītājs vēlas norādīt, ka ir pārkāpti labas pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principi.
- 113 Pat ja tiktu pieņemts, ka Paziņojumā Nr. 11/2003 ir ietvertas pietiekami precīzas norādes par attieksmi, kādu Parlamenta locekļi var gaidīt no Parlamenta, ja tam tiks lūgts lemt par deputāta imunitāti, it īpaši attiecībā uz vārda brīvību un *fumus persecutionis*, ir uzskatāms, ka Parlaments šo attieksmi var mainīt tikai tad, ja šajā ziņā tiek sniegts pietiekams pamatojums.

114 Šajā ziņā jāatgādina, ka LESD 296. pantā prasītajam pamatojumam ir jābūt pielāgotam attiecīgā tiesību akta būtībai un tam nepārprotami un viennozīmīgi jāatspoguļo iestādes – tiesību akta autores – argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām noskaidrot veiktā pasākuma pamatojumu un kompetentajai tiesībai veikt pārbaudi. Prasība norādīt pamatojumu ir jāizvērtē, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus, tostarp tiesību akta saturu, izvirzīto iemeslu būtību un tiesību akta adresātu vai citu personu, kuras šis tiesību akts skar tieši un individuāli, iespējamās intereses saņemt paskaidrojumus. Netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu precizēti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo jautājums par to, vai tiesību akta pamatojumā ir izpildītas LESD 296. panta prasības, ir jāizvērtē, ņemot vērā ne tikai šī panta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas reglamentē attiecīgo jomu (Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/Sytraval un Brink's France, *Recueil*, I-1719. lpp., 63. punkts; 2003. gada 30. septembra spriedums lietā C-301/96 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-9919. lpp., 87. punkts, un 2004. gada 22. jūnija spriedums lietā C-42/01 Portugāle/Komisija, Krājums, I-6079. lpp., 66. punkts).

115 Visbeidzot, attiecībā uz tiesiskās noteiktības principu no judikatūras izriet, ka šis princips ir Savienības tiesību pamatprincips, kas it īpaši prasa, lai tiesību akti būtu skaidri un precīzi, lai personas varētu nepārprotami zināt savas tiesības un pienākumus un attiecīgi rīkoties. Tomēr situācijā, kad pastāv zināma nenoteiktība, kas saistīta ar kādas tiesību normas nozīmi un piemērojamību, ir jāpārbauda, vai attiecīgajai tiesību normai ir raksturīga tāda neviennozīmība, kas personām var radīt grūtības pietiekami pārliecinoši precizēt iespējamās šaubīgos jautājumus attiecībā uz šīs tiesību normas nozīmi un piemērojamību (šajā ziņā skat. Tiesas 2005. gada 14. aprīļa spriedumu lietā C-110/03 Beļģija/Komisija, Krājums, I-2801. lpp., 30. un 31. punkts).

– Par apstrīdēto tiesību aktu

116 Pamatodams otro pamatu, prasītājs norāda, ka Parlaments nav ievērojis savu agrāko lēmumpieņemšanas praksi attiecībā uz tādu gadījumu vērtējumu, kuri attiecas uz deputātu vārda brīvību un kuros pastāv aizdomas par *fumus persecutionis*.

117 Vispirms attiecībā uz vārda brīvību no Parlamenta lēmumpieņemšanas prakses atbilstoši Paziņojumam Nr. 11/2003 izriet, ka imunitātes atcelšana it īpaši var tikt paredzēta tad, ja fakti, par kuriem deputāts tiek kritizēts, ir saistīti ar rasu naida kurināšanu.

118 Šajā lietā jākonstatē, ka minētā faktu kvalifikācija, ko veikušas kompetentās iestādes, ir sniegta apstrīdētā lēmuma preambulas A un B apsvērumā:

“A. tā kā Francijas Republikas prokurors ir pieprasījis atcelt [...] Parlamenta deputāta [prasītāja] parlamentāro imunitāti, lai varētu izmeklēt sūdzību par rasu naida kurināšanu un vajadzības gadījumā panākt [viņa] tiesāšanu Francijas [Republikas] pirmās instances, apelācijas un kasācijas tiesā;

B. tā kā pieprasījums atcelt [prasītāja] imunitāti attiecas uz [iespējamo pārkāpumu saistībā ar] rasu naida kurināšanu, kas [...] izriet no [prasītāja] vadītās Ronas-Alpu *Front National* reģionālās nodaļas [Ronas-Alpu reģiona grupas “Nacionālā fronte”] sagatavotā 2008. gada 3. oktobra paziņojum[a] presei.”

119 Turklāt attiecībā uz *fumus persecutionis* ir jākonstatē, ka tiesvedības attiecībā pret prasītāju nav sācis politiskais sāncensis, bet gan asociācija, kas atbilstoši Francijas likumam ir pilnvarota ierosināt tiesvedību tiesās par rasistiskiem vai antisemitiskiem izteikumiem vai dokumentiem saskaņā ar 1881. gada 29. jūlija Preses brīvības likumu (*Bulletin des Lois*, 1881, Nr. 637, 125. lpp.), ka izmeklēšanas pamatā nav anonīmi ziņojumi, ka ierosinātās tiesvedības nav saistītas nedz ar seni

faktiem, nedz ar faktiem, kas radušies vēlēšanu kampaņas laikā, un ka – ievērojot faktus, kurus ņēmis vērā Parlaments un kurus, starp citu, prasītājs neapstrīd, – nekas neļauj pierādīt, ka tiesvedības acīmredzami būtu vērstas uz to, lai izmantotu prasītāju paraugprāvā.

120 Tādējādi šajā lietā nav atrodams neviens no kritērijiem, kuri norādīti saistībā ar Parlamenta agrāko lēmumpieņemšanas praksi un kuri pagātnē varēja likt Parlamentam iebilst pret pieprasījumu atcelt imunitāti.

121 Tādēļ Parlaments lēmumā atcelt prasītāja imunitāti pamatoti ir norādījis šādi:

“[...] [Š]ajā lietā Parlamentam nav pierādījumu par *fumus persecutionis*, proti, pietiekami pamatotas un precīzas aizdomas par to, ka prasība ir celta [procedūra ir sākta], lai kaitētu deputāta politiskajai reputācijai [politiskajai darbībai] [..].”

122 No tā izriet, ka gan attiecībā uz vārda brīvības vērtējumu, gan attiecībā uz iespējamās *fumus persecutionis* esamību Parlamenta pienākums rūpīgi un objektīvi pārbaudīt visus apstākļus, kam ir nozīme šajā lietā, ir izpildīts un prasītājs nav pierādījis, ka labas pārvaldības princips būtu pārkāpts.

123 Tas pats ir sakāms attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principu, jo prasītājs saistībā ar Paziņojumā Nr. 11/2003 uzsvērto Parlamenta agrāko lēmumpieņemšanas praksi nav pierādījis, ka attieksme pret viņu būtu atšķiršies no attieksmes, kāda parasti salīdzināmās situācijās tiek piemērota Parlamenta deputātiem.

124 Turklāt, ievērojot Paziņojuma Nr. 11/2003 – kas nav Parlamenta dokuments – juridisko būtību (skat. šī sprieduma 107. un 108. punktu), prasītājs nevar lietderīgi atsaukties uz to, ka Parlaments būtu pārkāpis tiesiskās noteiktības principu tādēļ, ka ir atkāpies no šī paziņojuma prasītājam negaidīti, jo šis paziņojums, ko sagatavojis tikai Parlamenta Ģenerālsēkretariāts, tādējādi nevar tikt uzskatīts par tiesisko regulējumu iepriekš (115. punktā) atgādinātās judikatūras izpratnē.

125 Visbeidzot, no visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka apstrīdētajā tiesību aktā ir ietverts pietiekams pamatojums attiecībā uz abiem iepriekš pieminētajiem jautājumiem.

126 Tādējādi otrais un trešais pamats ir jānoraida kopumā.

Par piekto pamatu – Reglamenta tiesību normu par procedūras, kas var beigties ar deputāta atcelšanu, neievērošanu

127 Prasītājs būtībā norāda, ka par faktiem, kuru dēļ pret viņu notiek tiesvedība, Francijas tiesībās var tikt noteiktas sankcijas, kā papildsodu piemērojot tiesību tikt ievēlētam atņemšanu, kas izraisa atcelšanu no vēlētiem amatiem.

128 Francijas valdība neesot ievērojusi Reglamenta 3. panta 6. punktā paredzēto procedūru un savā sarakstē neesot minējusi, ka pret prasītāju rosināto tiesvedību sekas var būt atcelšana no deputāta amata.

129 Turklāt, pēc prasītāja uzskatiem, neviena Parlamenta struktūrvienība par to nav prasījusi Francijas valdībai apsvērumus. Proti, Parlamenta priekšsēdētājam esot vajadzējis darīt zināmu šo svarīgo apstākli Juridiskajai un iekšējā tirgus komitejai, un tā būtu varējusi to ņemt vērā, lai gan šāda papildsoda piespriešana prasītājam joprojām bija ļoti maz ticama.

130 Pēc prasītāja uzskatiem, no tā izriet, ka šīs būtiskās formalitātes neievērošana atbildīgās komitejas ziņojumu – un tādējādi lēmumu atcelt prasītāja imunitāti – padara spēkā neesošu.

131 Parlaments apstrīd šos apgalvojumus.

- 132 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Kopienų iestādes reglamenta mērķis ir organizēt dienestu iekšējo darbību labas pārvaldības interesēs. No tā izriet, ka fiziskās vai juridiskās personas nevar atsaukties uz šo noteikumu pārkāpumu, jo to mērķis nav privātpersonu aizsardzība (Tiesas 1991. gada 7. maija spriedums lietā C-69/89 *Nakajima*/Padome, *Recueil*, I-2069. lpp., 49. un 50. punkts; šajā ziņā skat. Tiesas 2007. gada 13. septembra spriedumu lietā C-443/05 P *Common Market Fertilizers*/Komisija, Krājums, I-7209. lpp., 144. un 145. punkts).
- 133 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru būtiskas formālas prasības pārkāpuma dēļ attiecīgo lēmumu var atcelt, ja ir pierādīts, ka, šādam pārkāpumam nepastāvot, minētā lēmuma saturs būtu varējis būt citāds (šajā ziņā skat. Tiesas 1980. gada 29. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no 209/78 līdz 215/78 un 218/78 *Van Landewyck* u.c./Komisija, *Recueil*, 3125. lpp., 47. punkts, un Vispārējās tiesas 2006. gada 5. aprīļa spriedumu lietā T-279/02 *Degussa*/Komisija, Krājums, II-897. lpp., 416. punkts).
- 134 Šajā lietā prasītāja izvirzītā pirmā iebilduma mērķis būtībā ir panākt, lai Vispārējā tiesa konstatētu, ka Francijas iestādes nav izpildījušas tām no Reglamenta 3. panta 6. punkta izrietošo pienākumu informēt Parlamentu par tādas procedūras esamību, kura var beigties ar prasītāja atcelšanu no amata.
- 135 Jākonstatē, ka Reglamenta 3. panta 6. punktā dalībvalstīm šajā ziņā nav paredzēti nekādi pienākumi.
- 136 Reglamenta 3. panta 6. punktā ir paredzēts, ka, ja dalībvalstu kompetentās iestādes uzsāk procedūru, kas var beigties ar deputāta pilnvaru atņemšanu, Parlamenta priekšsēdētājs prasa, lai viņš regulāri tiktu informēts par procedūras virzību, un nodod šo jautājumu komitejai, kurai uzdots pārbaudīt pilnvaras un pēc kuras priekšlikuma Parlaments var paust nostāju šajā jautājumā.
- 137 Tātad šī panta tiesību normās ir paredzēta procedūra, kas jāievēro Parlamenta priekšsēdētājam, nevis dalībvalstīm. Starp citu, nekādā ziņā nav pieļaujams, ka jebkāds dalībvalstu pienākums varētu tikt pierādīts, pamatojoties uz Parlamenta Reglamentu.
- 138 Tādējādi pirmais iebildums ir jānoraida.
- 139 Otrais iebildums ir par to, ka neviena Parlamenta struktūrvienība, sākot ar tā priekšsēdētāju, nav kritizējusi Francijas iestādes par to, ka tās nav informējušas Parlamentu par faktu, ka prasītājam tiek atņemtas pilnvaras, lai gan priekšsēdētājam bija jāvērs atbildīgās komitejas uzmanība uz šo pienākumu neizpildi, kuru šī pati komiteja būtu varējusi ņemt vērā, pieņemdamā lēmumu atcelt prasītāja imunitāti.
- 140 Jākonstatē, ka Reglamenta 3. panta 6. punktā, kurā nav ietverti noteikumi privātpersonu aizsardzības nodrošināšanai, – kā norāda Parlaments – ir vienīgi paredzēts, lai [Parlaments] tiktu informēts par valstu iestāžu paredzētās procedūras, kas var beigties ar deputāta pilnvaru atņemšanu un iespējamu viņa aizstāšanu, sekām.
- 141 Šajā ziņā jautājums ir par tiesību normu, kuras mērķis ir nodrošināt pienācīgu Parlamenta iekšējo darbību un kura tādējādi nav būtiska formāla prasība deputāta imunitātes atcelšanas procedūrā.
- 142 No tā izriet, ka arī otrais iebildums ir jānoraida.
- 143 Tādējādi piektais pamats ir jānoraida kopumā.

Par sesto pamatu – sacikstes principa un tiesību uz aizstāvību pārkāpumu

- 144 Prasītājs apgalvo, – fakts, ka viņam nav bijusi iespēja aizstāvēties, kad notika balsojums plenārsēdē par lēmumu atcelt viņa imunitāti, un fakts, ka pieprasījums, kuru viņš par to iesniedza Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, tika noraidīts, ir sacikstes principa un tiesību uz aizstāvību pārkāpums.

- 145 Viņš atzīst, ka Reglamenta 7. panta 8. punkta trešajā daļā, protams, ir paredzēts, ka, neskarot 151. pantu, deputāts, par kura privilēģijām un imunitāti tiek spriests, debatēs nepiedalās.
- 146 Tomēr viņš izvirza iebildi par prettiesiskumu attiecībā uz šo tiesību normu, norādot, ka tā esot pretrunā tiesību uz aizstāvību ievērošanai un, it īpaši, tiesību tikt uzklausītam ievērošanai.
- 147 Šajā ziņā, pirmkārt, prasītājs norāda, – nevarot uzskatīt, ka viņa tiesības uz aizstāvību būtu ievērotas tāpēc vien, ka viņu slēgtā sēdē uzklausīja Juridisko lietu komiteja, lai gan referenta sagatavotā ziņojuma saturs nebija zināms.
- 148 Otrkārt, prasītājs norāda, ka komitejas sanāksmju protokolos nav minēti to deputātu vārdi, kuri faktiski piedalījās viņa uzklausīšanā, bet ir vienīgi klātesošo saraksts. Proti, pēc prasītāja uzskatiem, viņa uzklausīšanā vairs nepiedalījās tikpat daudz deputātu, cik bija parakstījuši minēto sarakstu.
- 149 Treškārt, viņš apgalvo, ka vairāki deputāti, kuri bija piedalījušies balsojumā par ziņojumu, nebija klāt viņa uzklausīšanā. Proti, ir vispārātzīts, ka disciplinārā, tiesas vai administratīvā procesā lēmumu var pieņemt tikai tās personas, kuras uzklausījušas ieinteresēto personu; tas nozīmē, ka vienas un tās pašas personas piedalās gan ieinteresētās personas uzklausīšanā, gan lēmuma attiecībā uz viņu pieņemšanā.
- 150 Ceturtkārt, šis atteikums viņu uzklausīt esot pretrunā arī vairumam parlamentāro paradumu, it īpaši Francijas Nacionālās asamblejas (*Assemblée nationale*) Reglamenta 80. panta 7. punktam, kurā ir paredzēts, ka deputāts piedalīsies debatēs saistībā ar tāda pieprasījuma atcelt imunitāti izskatīšanu, kurš attiecas uz viņu.
- 151 Piektkārt, prasītājs norāda, ka Parlaments, izmantodams vienkāršotu procedūru bez debatēm, lai pieņemtu dokumentus, kas nav grozīti, saskaņā ar Reglamenta 138. panta 2. punktu, turklāt esot liedzis jebkādu debašu iespēju. Proti, šī vispārējā tiesību norma, pēc viņa uzskatiem, nevarot tikt piemērota, ja īpašajās tiesību normās – kāds ir Reglamenta 7. panta 8. punkts –, kas ir piemērojamas imunitātes jomā, savukārt ir paredzēts rīkot debates.
- 152 Visbeidzot, sestkārt, priekšlikumus tiesību akta pieņemšanai ar debatēm vai bez tām izskata politisko grupu priekšsēdētāju konference. Proti, saskaņā ar prasītāja viedokli šajā konferencē pie politiskajām grupām nepiederošajiem deputātiem neesot sava vēlētā pārstāvja un esot tikai viens iecelts pārstāvis, kuram nav balsstiesību; tādējādi viņš nevarot pieprasīt debašu rīkošanu, kas, pēc prasītāja uzskatiem, esot jauna politiskajām grupām nepiederošo deputātu diskriminācija, tāpat kā lietā, kurā pasludināts Vispārējās tiesas 2001. gada 2. oktobra spriedums apvienotajās lietās T-222/99, T-327/99 un T-329/99 *Martinez u.c./Parlaments (Recueil, II-2823. lpp.)*.
- 153 Jāprecizē, ka tiesas sēdē prasītājs ir norādījis, ka šis viņa pamats attiecoties vienīgi uz to, ka Parlamenta iekšējās procedūrās nav sniegtas garantijas gadījumos, kad tiek izskatīts pieprasījums atcelt imunitāti, proti, uz sacīkstes principu balstīta procedūra un tiesību uz aizstāvību ievērošana, bet viņš tomēr neapgalvo, ka šajā lietā šis iekšējās procedūras būtu pārkāptas.
- 154 Parlaments apstrīd šos apgalvojumus.
- 155 Ar prasītāja argumentiem, ko viņš precizējis tiesas sēdē, būtībā ir norādīts, ka viņš vēlējās izteikties plenārsēdē savai aizstāvībai un ka šīs tiesības viņam esot atteiktas, jo Reglamenta 7. panta 8. punkta piemērošana kopsakarā ar 138. panta 2. punktu ir liegusi rīkot debates un viņam tajās izteikties.
- 156 Prasītājs patiesībā uzskata, ka Reglamenta 138. panta 2. punkta piemērošana ir liegusi rīkot debates, kas tomēr esot paredzētas minētā reglamenta 7. panta 8. punktā, un ka Reglamenta 7. panta 8. punkta piemērošana turklāt liedzot deputātam paust viedokli, ja šādas debates notiek.

- 157 Prasītājs atzīst, ka Parlaments, protams, esot ievērojis sava Reglamenta tiesību normas, toties viņš apstrīd šādas sistēmas tiesiskumu, jo uzskata, ka tā esot pretrunā gan tiesību uz aizstāvību ievērošanai, gan sacīkstes principam.
- 158 Tādējādi jāpārbauda, pirmkārt, vai plenārsēdē bija jānotiek debatēm, otrkārt, – ja atbilde ir apstiprinoša – vai prasītājam tajās varēja netikt dots vārds un tā tad – vai Reglamenta 7. panta 8. punkta normas šajā ziņā ir prettiesiskas un – visbeidzot – treškārt, vai pārējie iebildumi par Parlamenta ievēroto procedūru rada šaubas par to, vai šī procedūra noritējusi tiesiski.
- Par debašu rīkošanu plenārsēdē
- 159 Vispirms jānorāda, ka prasītājs neapstrīd Reglamenta 7. panta 8. punktu tiktāl, ciktāl tajā paredzēta debašu rīkošana, bet apstrīd to vienīgi tiktāl, ciktāl tajā paredzēts, ka šo debašu gaitā attiecīgais deputāts nevar izteikties.
- 160 Tātad, pirmkārt, ir jāpārbauda, vai ir atļauts piemērot Reglamenta 138. panta 2. punkta normas, kurās paredzēta vienkāršota procedūra plenārsēdē bez debatēm un bez grozījumiem, plenārsēdē pieņemot lēmumu par deputāta imunitāti.
- 161 Reglamenta 138. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tad, ja nenormatīvas rezolūcijas priekšlikums ir pieņemts komitejā, mazāk nekā vienai desmitajai daļai komitejas locekļu balsojot pret to, šo priekšlikumu iekļauj darba kārtības projektā pieņemšanai bez grozījumiem un bez debatēm, izņemot gadījumus, kad pēc priekšsēdētāju konferences priekšlikuma vai arī pēc politiskās grupas vai vismaz 40 deputātu pieprasījuma tiek nolemts citādi.
- 162 Pirmkārt, ir uzskatāms – kā norāda Parlaments –, ka jēdziens “nenormatīvas rezolūcijas priekšlikums”, atšķirībā no jēdziena “tiesību akta priekšlikums”, Reglamenta 138. panta 1. punkta izpratnē ietver jēdzienu “lēmuma priekšlikums” Reglamenta 7. panta 2. punkta izpratnē; starp citu, prasītājs šo interpretāciju neapstrīd.
- 163 Otrkārt, jānorāda, ka tikai debašu komitejā beigās un tikai tad, ja mazākums, kas mazāks par vienu desmito daļu no tās locekļu skaita, komitejā ir balsojis pret priekšlikumu, Reglamentā ir paredzēts, ka procedūra, kas pēc tam pilnībā tiks ievērota, ir Reglamenta 138. pantā paredzētā procedūra bez debatēm un bez grozījumiem un tas tā ir procesuālās ekonomijas apsvērumu dēļ.
- 164 Treškārt, jāuzsver, ka Reglamentā tomēr ir paredzēti aizsardzības mehānismi, kas, neraugoties uz balsošanas rezultātu komitejā, ļauj rīkot debates plenārsēdē pēc priekšsēdētāju konferences priekšlikuma vai pēc politiskās grupas vai arī vismaz 40 deputātu pieprasījuma.
- 165 Tādējādi nekādi nav izslēgta iespējamība rīkot debates plenārsēdē, lai gan Reglamenta 138. panta 2. punkta normas liek iekļaut jautājumu plenārsēdes darba kārtībā, lai balsotu par to bez debatēm un bez grozījumiem.
- 166 Ceturtkārt, Reglamenta 7. panta 8. punktā nav prasīts rīkot debates plenārsēdē, bet ir vienīgi paredzēti apstākļi, kādos norisinās šīs debates – ja tādas notiek –, šajā gadījumā – tādu debašu veidā, kuras aprobežojas tikai ar apsvērumiem, kuri liek pieņemt vai noraidīt priekšlikumu atcelt vai neatcelt deputāta imunitāti, un kuru rezultātā turklāt nevar tikt iesniegti nekādi grozījumi.
- 167 No tā izriet, ka šīs normas pilnībā pieļauj, ka tad, ja lēmuma priekšlikums ir pieņemts komitejā un mazākums, kas mazāks par vienu desmito daļu no tās locekļu skaita, ir balsojis pret šo priekšlikumu, šis jautājums pilnībā tiek iekļauts plenārsēdes darba kārtībā, lai saskaņā ar Reglamenta 138. panta 2. punktu balsotu par to bez debatēm un bez grozījumiem.

- 168 Tādējādi 7. panta 8. punkts nav *lex specialis*, no kura 138. panta 2. punkts neļautu atkāpties, bet, gluži pretēji, šīs abas tiesību normas ir savstarpēji procesuāli papildinošas, vērstas uz to, lai atvieglotu Parlamenta darbu plenārsēdē, ja tikai ļoti neliels mazākums ir bijis pret atbildīgās komitejas pieņemto priekšlikumu vai pat ja pret šo priekšlikumu nav bijis nekāds mazākums.
- 169 Starp citu, jāprecizē, ka Parlaments ir norādījis – un prasītājs nav iebildis –, ka Reglamenta 138. panta 2. punktā paredzētā procedūra bez debatēm ir procedūra, kādu Parlaments parasti ievēro attiecībā uz lēmumiem par pieprasījumiem atcelt imunitāti, un ka 7. panta 8. punktā paredzētās debātes plenārsēdē notiek izņēmuma kārtā, jo vienīgi balsošanas atbildīgajā komitejā rezultāts nosaka, vai ir piemērojams 138. panta 2. punkts.
- 170 Turklāt, pirmkārt, jākonstatē, ka šajā lietā minētais jautājums tika iekļauts plenārsēdes darba kārtībā, lai balsotu par to bez grozījumiem un bez debatēm, jo lēmuma priekšlikums komitejā bija pieņemts, mazākumam, kas mazāks par vienu desmito daļu no tās locekļu skaita, balsojot pret šo priekšlikumu. Otrkārt, jākonstatē – [un] prasītājs to neapstrīd –, ka nedz priekšsēdētāju konference, nedz politiskā grupa, nedz arī 40 deputāti nebija pauduši viedokli, ka būtu jāriko debātes attiecībā uz lēmumu atcelt prasītāja imunitāti.
- 171 Tādējādi jāuzskata, ka Parlaments pamatoti ir piemērojis Reglamenta 138. pantā paredzēto procedūru bez grozījumiem un bez debatēm.
- 172 Tādējādi un visbeidzot – tiktāl, ciktāl prasītājs, neraugoties uz precizējumiem, kas tiesas sēdē sniegti saistībā ar viņa iebildumu formulējumu, joprojām norāda, ka notikusi procedūras nepareiza izmantošana, – ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pilnvaru nepareiza izmantošana – kurā procedūras nepareiza izmantošana ir tikai viens no veidiem – ir tikai tad, ja, pamatojoties uz objektīvām, atbilstīgām un saskanīgām pazīmēm, izrādās, ka apstrīdētais tiesību akts ir pieņemts tikai vai vismaz galvenokārt, lai sasniegtu citus mērķus, nevis tos, uz kuriem iepriekš norādīts, vai lai izvairītos no Līgumā īpaši paredzētas procedūras, lai nodrošinātos pret attiecīgā gadījuma apstākļiem (Tiesas 2005. gada 10. marta spriedums lietā C-342/03 Spānija/Padome, Krājums, I-1975. lpp., 64. punkts, un 2006. gada 7. septembra spriedums lietā C-310/04 Spānija/Padome, Krājums, I-7285. lpp., 69. punkts).
- 173 Tā kā saskaņā ar Reglamenta 138. panta 2. punktu attiecīgais jautājums šajā gadījumā pilnībā bija iekļauts plenārsēdes darba kārtībā, lai balsotu par to bez grozījumiem un bez debatēm, jo lēmuma priekšlikums turklāt komitejā bija pieņemts – mazākumam, kas mazāks par vienu desmito daļu no tās locekļu skaita, balsojot pret šo priekšlikumu –, šajā lietā nav nekādu objektīvu un atbilstīgu pazīmju, ka apstrīdētais tiesību akts būtu pieņemts tā, lai izvairītos no šajā nolūkā īpaši paredzētas procedūras.
- 174 Otrkārt, jāpārbauda, vai – kā apgalvo prasītājs –, neraugoties uz Parlamenta ievērotās procedūras tiesiskumu, vispārējie principi par tiesību uz aizstāvību un sacīkstes ievērošanu nepieļauj tādu procesuālo sistēmu saistībā ar lēmuma atcelt deputāta imunitāti pieņemšanu, kāda noteikta Parlamenta Reglamentā.
- 175 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz aizstāvību, tostarp tiesību tikt uzklautam, ievērošana visās procedūrās, kas uzsāktas pret personu un kurās tādējādi var tikt pieņemts tai nelabvēlīgs tiesību akts, ir Savienības tiesību pamatprincips un tas ir jānodrošina, pat ja nav attiecīgās procedūras tiesiskā regulējuma (Tiesas 2006. gada 9. novembra spriedums lietā C-344/05 P Komisija/De Bry, Krājums, I-10915. lpp., 37. punkts, un Vispārējās tiesas 2009. gada 14. oktobra spriedums lietā T-390/08 *Bank Melli Iran*/Padome, Krājums, II-3967. lpp., 91. punkts). Šis princips turklāt ir paredzēts Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunktā.

- 176 Atbilstoši šim principam ieinteresētajai personai jābūt iespējai pirms lēmuma attiecībā uz viņu pieņemšanas lietderīgi darīt zināmu savu viedokli par faktu un apstākļu, pamatojoties uz kuriem šis lēmums ir pieņemts, patiesumu un atbilstību (šajā ziņā skat. Tiesas 1970. gada 15. jūlija spriedumu lietā 44/69 *Buchler/Komisija, Recueil*, 733. lpp., 9. punkts, un 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā C-458/98 P *Industrie des poudres sphériques/Padome, Recueil*, I-8147. lpp., 99. punkts).
- 177 No tā izriet, ka saskaņā ar šiem principiem lēmums nevar tikt pieņemts, pamatojoties uz faktiem un apstākļiem, par kuriem ieinteresētā persona nav varējusi pirms šī lēmuma pieņemšanas lietderīgi darīt zināmu savu viedokli.
- 178 Tiesības tikt uzklusam tomēr obligāti nenozīmē publisko debašu rikošanu visās procedūrās, kas uzsāktas pret personu un kurās tādējādi var tikt pieņemts tai nelabvēlīgs tiesību akts.
- 179 Tiesību uz aizstāvību un sacikstes ievērošana tādējādi nenozīmē, ka, pirms Parlaments pieņem lēmumu attiecībā uz deputāta imunitātes atcelšanu, obligāti jānotiek debatēm plenārsēdē.
- 180 Prasītājs, starp citu, nepierāda, ka šāds princips lielā mērā būtu noteicošais dalībvalstu tiesībās, nedz arī kaut vai Francijas tiesībās.
- 181 Prasītājs patiesībā neiebilda, kad Parlaments tiesas sēdē norādīja, ka Francijā kopš 1995. gada lēmums atcelt deputāta imunitāti ir jāpieņem asamblejai, kurā viņš darbojas, un ne vairs asamblejas plēnumam.
- 182 Savukārt jāņem vērā Reglamenta 7. panta 3. punkts, kurā ir paredzēts, ka deputātam, uz kuru attiecas pieprasījums atcelt imunitāti, tiek dota iespēja sniegt paskaidrojumus, un ka viņš var iesniegt tik daudz dokumentu vai cita veida rakstisku apliecinājumu, cik viņš uzskata par vajadzīgu. Turklāt viņu var pārstāvēt cits deputāts.
- 183 Tādējādi pietiekamas garantijas attiecībā uz tiesībām uz aizstāvību un sacikstes principu ieinteresētajai personai ir sniegtas procedūrā, ko Parlaments noteicis, lai izskatītu pieprasījumus atcelt deputātu imunitāti.
- 184 Tādēļ prasītājs nepamatoti norāda, ka tiesību uz aizstāvību ievērošanas un sacikstes princips esot pretrunā spēkā esošajai procesuālajai sistēmai Parlamentā saistībā ar Reglamentu – atbilstoši tā 7. un 138. pantam – attiecībā uz pieprasījumu atcelt imunitāti izskatīšanu.
- 185 Turklāt šajā lietā jākonstatē, ka prasītājs neapstrīd, ka viņš ir ticis uzklusīts Juridisko lietu komitejā, pirms tā pieņēma savu lēmuma priekšlikumu.
- 186 Tāpat prasītājs nav pierādījis, kurus faktus vai kurus apstākļus Juridisko lietu komiteja vai Parlaments būtu ņēmis vērā un par kuriem viņš nebūtu varējis darīt zināmu savu viedokli, pirms tika pieņemts lēmums atcelt viņa imunitāti.
- 187 Vēl jo vairāk, no lēmuma atcelt prasītāja imunitāti pamatojuma izriet, ka Parlaments ir atbildējis uz diviem galvenajiem argumentiem, ko prasītājs atkal ir norādījis Vispārējā tiesā, proti, ka viņš esot rīkojies, pildot savus pienākumus, un ka pastāvēt *fumus persecutionis*, kas pamato to, ka viņa imunitāte netiek atcelta.
- 188 Tādējādi ir uzskatāms, ka prasītājs nav pierādījis, ka šajā lietā būtu pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību vai sacikstes princips.

– Par deputāta tiesībām izteikties debatēs, kas paredzētas Reglamenta 7. panta 8. punktā

- 189 Ņemot vērā iepriekš sniegto izklāstu, prasītāja argumenti – saskaņā ar kuriem tiesību uz aizstāvību ievērošanai un sacikstes principam esot pretrunā fakts, ka viņš nav tiesīgs izteikties debatēs plenārsēdē, kad tiek pieņemts lēmums atcelt imunitāti, – ir uzskatāmi par neefektīviem.
- 190 Ja saskaņā ar Reglamenta 138. panta 2. punktu lēmuma priekšlikumu attiecībā uz deputāta imunitātes atcelšanu ir atļauts iekļaut plenārsēdes darba kārtībā, lai balsotu par to bez debatēm un bez grozījumiem, tad iebildums par to, ka viņam nav ļauts izteikties šajās debatēs, ir prettiesisks un neefektīvs.
- 191 No tā arī izriet, ka šādos apstākļos *A.*, kura vadīja plenārsēdi, nevar tikt kritizēta par to, ka viņa nav devusi prasītājam vārdu debatēs par viņa imunitātes atcelšanu, jo nekādas debātes nebija paredzētas.

– Par pārējiem prasītāja izvirzītajiem iebildumiem attiecībā uz procedūras norisi

- 192 Attiecībā uz iebildumu par to, ka debātes atbildīgajā komitejā noritēja slēgtā sēdē, ir jāpiebilst, ka tas tā bija saskaņā ar Reglamenta 103. panta 4. punktu; atbilstoši šim pantam šī procedūra vienmēr ir piemērojama, izskatot pieprasījumus atcelt imunitāti, lai aizsargātu gan attiecīgo deputātu, gan, kā izriet no Reglamenta 7. panta 11. punkta, debāšu konfidencialitāti.
- 193 Tādējādi attieksme pret prasītāju nekādi nav bijusi atšķirīga vai īpaša attiecībā pret parasto izskatīšanu, kāda paredzēta Parlamenta deputātiem līdzīgos apstākļos.
- 194 Attiecībā uz iebildumu, ka debātes atbildīgajā komitejā esot notikušas, pirms prasītājam kļuva zināms ziņojuma projekta saturs, kas neesot ļāvis viņam atbilstoši aizstāvēties, jānorāda, ka prasītājs nav pierādījis, ka ziņojuma projekts būtu pastāvējis jau viņa uzklaušanās 2011. gada 26. janvārī brīdī un ka tas iepriekš būtu darīts zināms atbildīgās komitejas locekļiem, bet ne viņam.
- 195 Katrā ziņā šajā saistībā jāatgādina, ka prasītājs nav pierādījis, kurus faktus vai apstākļus Juridisko lietu komiteja vai Parlaments būtu ņēmis vērā un par kuriem viņš nebūtu varējis darīt zināmu savu viedokli, pirms tika pieņemts lēmums atcelt viņa imunitāti.
- 196 No tā izriet, ka šis iebildums ir jānoraida.
- 197 Attiecībā uz iebildumu par to, ka deputāti, kuri bijuši klāt debatēs komitejā, nebija tie paši deputāti, kuri piedalījušies balsošanā komitejā, pirmkārt, ir uzskatāms, ka Parlaments pamatoti norāda – un prasītājs šajā ziņā nav iebildis –, ka nav nevienas tiesību normas vai iekšēja noteikuma, kurā būtu prasīts, lai komitejas sastāvs debatēs un balsošanā būtu vienāds, ja vien ir ievērots kvorums; tas ir pamatots ar faktu, ka jautājums nav par deputātu individuāli pieņemtiem tiesību aktiem, bet gan par parlamentārās komitejas tiesību aktiem.
- 198 Otrkārt, jāatgādina, ka, ievērojot Parlamenta noteikto procedūru, pēc tam, kad pieprasījums atcelt deputāta imunitāti ir nodots atbildīgajai komitejai, šī komiteja uzklauša deputātu. Tad par referentu ieceltais komitejas loceklis sagatavo ziņojumu; šim ziņojumam pielikumā tiek pievienots lēmuma priekšlikums. Šis ziņojums kopā ar lēmuma priekšlikumu pēc tam tiek iesniegts komitejas locekļiem balsošanai.
- 199 Prasītājs nav pierādījis, ka šajā lietā minētā procedūra nebūtu ievērota.
- 200 Turklāt jāuzsver, ka lēmuma priekšlikumā, kas iesniegts balsošanai komitejā, ir izklāstīti iemesli, kuru dēļ Parlaments ir uzskatījis, ka prasītājs nav rīkojies saistībā ar saviem Parlamenta deputāta pienākumiem un ka nav pierādīta *fumus persecutionis*.

- 201 Tāpat vēlreiz jāatgādina, ka prasītājs nav pierādījis, kurus faktus vai apstākļus Juridisko lietu komitejas locekļi būtu ņēmuši vērā savā balsojumā un attiecībā uz kuriem prasītājs nebūtu varējis darīt zināmu savu viedokli.
- 202 Visbeidzot, treškārt, attiecībā uz Parlamenta tiesību aktu, kas ir politisks (skat. šī sprieduma 59. punktu), nevar tikt pierādīta nekāda tā atbilstība noteikumiem, kuri reglamentē disciplināros vai tiesas procesus, jautājumā par tās lēmēj institūcijas sastāvu, kura atbildīga par lēmuma pieņemšanu minētajos procesos.
- 203 Tādējādi šis iebildums ir jānoraida.
- 204 Attiecībā uz iebildumu par procesuālajām atšķirībām, kādas pastāv [salīdzinājumā ar] Francijas tiesībām, – pat pieņemot, ka tas būtu pierādīts (skat. šī sprieduma 181. punktu), – jākonstatē, ka šis iebildums ir neefektīvs, jo šajā gadījumā nav piemērojams Francijas tiesībās paredzētais lēmuma pieņemšanas process, bet gan Reglamentā paredzētā procedūra.
- 205 Tādējādi šis iebildums ir jānoraida.
- 206 Tādējādi ir jānoraida viss sestais pamats, kā arī iebilde par prettiesiskumu attiecībā uz Reglamenta 7. panta 8. punkta trešo daļu.
- 207 Visbeidzot, jānoraida prasība atcelt tiesību aktu lietā T-346/11 par prasītāja imunitātes atcelšanu.

Par prasību par kaitējuma atlīdzību lietā T-346/11 par imunitātes atcelšanu

- 208 Prasītājs prasības pieteikumā ir izvirzījis tikai vienu prasījumu saistībā ar kaitējuma atlīdzību.
- 209 Parlaments šo prasību apstrīd.
- 210 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpuslīgumiskās atbildības par tās iestāžu prettiesisku rīcību iestāšanās LESD 340. panta otrās daļas izpratnē ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, proti, iestādēm pārmestā rīcība ir prettiesiska, zaudējumi ir reāli un pastāv cēloņsakarība starp konkrēto rīcību un norādīto kaitējumu (skat. iepriekš šī sprieduma 58. punktā minēto spriedumu lietā *Gollnisch/Parlaments*, 90. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 211 Šie trīs Savienības atbildības iestāšanās nosacījumi ir kumulatīvi (Tiesas 1999. gada 9. septembra spriedums lietā *C-257/98 P Lucaccioni/Komisija, Recueil*, I-5251. lpp., 14. punkts, un Vispārējās tiesas 2001. gada 6. decembra spriedums lietā *T-43/98 Emesa Sugar/Padome, Recueil*, II-3519. lpp., 59. punkts). Tādējādi pat viena šī nosacījuma neesamība ir pietiekama, lai noraidītu prasību par zaudējumu atlīdzību (Vispārējās tiesas 2003. gada 17. decembra spriedums lietā *T-146/01 DLD Trading/Padome, Recueil*, II-6005. lpp., 74. punkts).
- 212 Tā kā šajā lietā rīcības, par ko Parlaments tiek kritizēts, prettiesiskuma nosacījums nav izpildīts, tad Parlamenta lēmums atcelt prasītāja imunitāti nav prettiesisks (skat. šī sprieduma 207. punktu), šo iestādi nevar saukt pie atbildības, pamatojoties uz LESD 340. panta otro daļu, un prasība par kaitējuma atlīdzību ir jānoraida.

Par prasību atcelt tiesību aktu un prasību par kaitējuma atlīdzību lietā T-347/11 attiecībā uz lēmumu atteikties aizstāvēt prasītāja imunitāti

- 213 Prasītājs izvirza sešus pamatus, kas ir līdzīgi lietā T-346/11 izvirzītajiem pamatiem, lai pamatotu savu prasību atcelt tiesību aktu, ko viņš cēlis attiecībā uz Parlamenta lēmumu neaizstāvēt viņa imunitāti.

- 214 Viņš norāda, pirmkārt, uz Protokola 9. panta pārkāpumu, otrkārt, uz Parlamenta Juridisko lietu komitejas “pastāvīgās judikatūras” aizskārumu, treškārt, uz tiesiskās noteiktības un tiesiskās paļāvības principu pārkāpumu, ceturtkārt, uz deputāta neatkarības aizskārumu, piektkārt, uz Reglamenta 3. panta 4. punkta otrās daļas normu par procedūras, kas var beigties ar deputāta atcelšanu, pārkāpumu un, sestkārt, uz sacikstes principa un viņa tiesību uz aizstāvību pārkāpumu.
- 215 Prasītājs savā prasības pieteikumā turklāt izvirza tikai prasījumu par kaitējuma atlīdzību.
- 216 Parlaments šajā prasībā būtībā vienlaikus norāda uz prasības nepieņemamību – jo lēmums attiecībā uz imunitātes aizstāvēšanu esot tikai viedoklis un tas nevarot grozīt ieinteresētās personas tiesisko stāvokli –, atsaukdami uz judikatūru, kas izriet no iepriekš šī sprieduma 34. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *Marra* (44. punkts), un [tāpat] norāda uz prasītāja intereses celt prasību neesamību, jo Parlamenta lēmums atcelt prasītāja imunitāti ir pieņemts līdztekus lēmumam atteikties aizstāvēt viņa imunitāti.
- 217 Turklāt Parlaments apstrīd prasītāja argumentus un prasa noraidīt pamatus, ko prasītājs izvirzījis savas prasības atcelt tiesību aktu pamatojumam, tāpat Parlaments līdzīgu iemeslu dēļ, kādus Parlaments norādījis lietā T-346/11, prasa noraidīt prasītāja prasību par kaitējuma atlīdzību.
- 218 Atbilstoši tam, kas ir atzīts pastāvīgajā judikatūrā, strīda priekšmetam, kāds noteikts prasības pieteikumā, tāpat kā interesei celt prasību ir jāturpina pastāvēt līdz tiesas nolēmuma pasludināšanai, pretējā gadījumā lieta ir jāizbeidz; proti, jābūt iespējai, ka prasības rezultāts būs labvēlīgs lietas dalībniekam, kas cēlis šo prasību (Tiesas 2007. gada 7. jūnija spriedums lietā C-362/05 P *Wunenburger*/Komisija, Krājums, I-4333. lpp., 42. punkts, un Vispārējās tiesas 2008. gada 24. septembra spriedums lietā T-45/06 *Reliance Industries*/Padome un Komisija, Krājums, II-2399. lpp., 35. punkts).
- 219 Tiktāl, ciktāl prasība, kas vērsta pret lēmumu atcelt imunitāti, ir noraidīta (skat. šī sprieduma 207. punktu), ir uzskatāms, ka prasītājs nevar gūt nekādu labumu no sprieduma, kurā lemts par Parlamenta lēmuma neaizstāvēt viņa imunitāti tiesiskumu.
- 220 Pat ja brīnumainā kārtā – jo izvirzītie pamati ir līdzīgi pamatiem, kas iepriekš noraidīti attiecībā uz lēmumu atcelt imunitāti, – lēmums neaizstāvēt prasītāja imunitāti tiktu atcelts, spriedumam par atcelšanu nebūtu seku attiecībā uz viņa tiesisko stāvokli, jo viņa imunitāte katrā ziņā saglabātos atcelta un tādējādi Parlaments to nevarētu vienlaikus aizstāvēt.
- 221 Tādējādi vairs nav jālemj par prasību atcelt tiesību aktu lietā T-347/11 attiecībā uz Parlamenta lēmumu neaizstāvēt prasītāja imunitāti.
- 222 Attiecībā uz prasību par kaitējuma atlīdzību saistībā ar šī sprieduma 210. punktā atgādinātajiem nosacījumiem Savienības saukšanai pie ārpuslīgumiskās atbildības ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nosacījums par cēloņsakarības esamību ir izpildīts, ja ir tieša faktiskā cēloniska saikne starp attiecīgās iestādes vainu un norādīto kaitējumu; šīs saiknes pastāvēšana jāpierāda prasītājam. Savienību var saukt pie atbildības tikai par kaitējumu, kas pietiekami tieši izriet no attiecīgās iestādes prettiesiskās rīcības, proti, šai rīcībai ir jābūt galvenajam kaitējuma cēlonim. Savukārt Savienībai nav jāatlīdzina jebkuras kaitējuma radītās sekas, pat netiešas, ko ir radījušas tās struktūru darbības (skat. iepriekš šī sprieduma 58. punktā minēto spriedumu lietā *Gollnisch*/Parlaments, 110. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 223 Šajā lietā, tā kā Parlaments varēja tikai konstatēt, ka vairs nav jālemj par pieprasījumu aizstāvēt prasītāja imunitāti, jo Parlamentam bija iesniegts pieprasījums atcelt viņa imunitāti, ir uzskatāms, ka vienīgi lēmums, kurā spriests par šo pieprasījumu, varēja viņam nodarīt kaitējumu un ka vienīgi saskaņā ar šo lēmumu Parlaments varētu tikt saukts pie atbildības, ja lēmums būtu bijis prettiesisks; tomēr lēmums nebija prettiesisks (skat. šī sprieduma 212. punktu).

- 224 No tā izriet, ka visādā ziņā nevar tikt pierādīta nekāda cēloņsakarība starp prasītāja minēto iespējamo morālo kaitējumu un pārkāpumiem, kuri, pēc prasītāja uzskatiem, pieļauti Parlamenta lēmumā neizstāvēt viņa imunitāti.
- 225 No tā izriet, ka prasība par kaitējuma atlīdzību ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 226 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.
- 227 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 6. punktam, ja tiesvedība lietā tiek izbeigta pirms sprieduma taisīšanas, Vispārējā tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem pēc saviem ieskatiem.
- 228 Tā kā prasītājam lietā T-346/11, kā arī saistībā ar prasību par kaitējuma atlīdzību lietā T-347/11 spriedums nav labvēlīgs, viņam ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp izdevumus, kas saistīti ar pagaidu noregulējuma tiesvedību, saskaņā ar Parlamenta prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

nospriež:

- 1) lietā T-346/11 noraidīt prasību atcelt tiesību aktu un prasību par kaitējuma atlīdzību;
- 2) lietā T-347/11 attiecībā uz prasību atcelt tiesību aktu izbeigt tiesvedību pirms sprieduma taisīšanas;
- 3) prasību par kaitējuma atlīdzību lietā T-347/11 noraidīt;
- 4) *Bruno Gollnisch* atlīdzina tiesāšanās izdevumus, tostarp izdevumus, kas saistīti ar pagaidu noregulējuma tiesvedību lietā T-346/11 un lietā T-347/11.

Azizi

Frimodt Nielsen

Kancheva

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2013. gada 17. janvārī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas	1
Protokols par privilēģijām un imunitāti	1
Parlamenta Reglaments	2
Tiesvedības priekšvēsture	5

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	7
Juridiskais pamatojums	8
Ievada apsvērumi	8
Par parlamentārās imunitātes sistēmu, kas izveidota ar Protokolu	8
Par nošķirumu, kas jāveic starp imunitātes atcelšanu un imunitātes aizstāvēšanu Protokola izpratnē	10
Par tiesību celt prasību īstenošanu un par Vispārējās tiesas šajā saistībā veicamās pārbaudes apjomu	11
Par prasību atcelt tiesību aktu lietā T-346/11 attiecībā uz prasītāja imunitātes atcelšanu	11
Par pirmo pamatu – Protokola 9. panta pārkāpumu – un par ceturto pamatu – deputāta neatkarības aizskārums	12
Par otro un trešo pamatu, pirmkārt, – Parlamenta Juridisko lietu komitejas “pastāvīgās judikatūras” vārda brīvības un fumus persecutionis jomā pārkāpumu un, otrkārt, – tiesiskās noteiktības, tiesiskās palāvības aizsardzības un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu	14
– Par Paziņojuma Nr. 11/2003 juridisko būtību un Vispārējās tiesas veikto pārbaudi	15
– Par apstrīdēto tiesību aktu	18
Par piekto pamatu – Reglamenta tiesību normu par procedūras, kas var beigties ar deputāta atcelšanu, neievērošanu	19
Par sesto pamatu – sacikstes principa un tiesību uz aizstāvību pārkāpumu	20
– Par debašu rīkošanu plenārsēdē	22
– Par deputāta tiesībām izteikties debatēs, kas paredzētas Reglamenta 7. panta 8. punktā	25
– Par pārējiem prasītāja izvirzītajiem iebildumiem attiecībā uz procedūras norisi	25
Par prasību par kaitējuma atlīdzību lietā T-346/11 par imunitātes atcelšanu	26
Par prasību atcelt tiesību aktu un prasību par kaitējuma atlīdzību lietā T-347/11 attiecībā uz lēmumu atteikties aizstāvēt prasītāja imunitāti	26
Par tiesāšanās izdevumiem	28